

OBEC VALASKÁ BELÁ

KONSOLIDOVANÁ VÝROČNÁ SPRÁVA účtovnej jednotky verejnej správy

2024

OBSAH

1. Základná charakteristika konsolidovaného celku	3
1.1 Geografické údaje	3
1.2 Demografické údaje	3
1.3 Ekonomické údaje	5
1.4 Symboly obce	5
1.5 História obce	6
1.6 Významné osobnosti obce	8
1.7 Výchova a vzdelávanie	8
1.8 Zdravotníctvo	9
1.9 Sociálne zabezpečenie	10
1.10 Kultúra	10
1.11 Hospodárstvo	11
1.12 Organizačná štruktúra obce	13
2. Rozpočet obce na rok 2024 a jeho plnenie	15
2.1 Rekapitulácia plnenia rozpočtu obce bez základnej školy k 31. 12. 2024	17
2.2 Rekapitulácia plnenia rozpočtu dcérskej ÚJ – základnej školy k 31. 12. 2024	17
2.3 Celkový výsledok rozpočtového hospodárenia roku 2024 a jeho rozdelenie	18
3. Plán rozpočtu na roky 2025 – 2027	19
4. Bilancia aktív a pasív v celých €	20
4.1 Aktíva a pasíva za materskú účtovnú jednotku - obec	20
4.2 Aktíva a pasíva za konsolidovaný celok	23
5. Vývoj pohľadávok a záväzkov	26
5.1 Pohľadávky, záväzky, úvery za materskú účtovnú jednotku	26
5.2 Pohľadávky, záväzky, úvery za konsolidovaný celok	27
6. Účtovný výsledok hospodárenia	29
7. Ostatné dôležité informácie	32
7.1 Prijaté granty a transfery	32
7.2 Poskytnuté dotácie	33
7.3 Významné investičné akcie v roku 2024	34
7.4 Predpokladaný budúci vývoj činnosti konsolidovaného celku 2025 – 2027	34
7.5 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia	35

1. Základná charakteristika konsolidovaného celku

Obec Valaská Belá je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Ako právnická osoba samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Konsolidovaná výročná správa Obce Valaská Belá za rok 2024 je vypracovaná v súlade s § 20 a 22 § zákona NR SR č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších zmien doplnkov.

Obec Valaská Belá ako materská účtovná jednotka spolu s rozpočtovou organizáciou vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti (základnou školou s MŠ) tvorí jeden konsolidovaný celok verejnej správy na úrovni samosprávy obce.

Obec Valaská Belá je súčasťou súhrnného celku verejnej správy Slovenskej republiky.

1.1 Geografické údaje

Valaská Belá tvorí jednu z hlavných oblastí rozptýleného osídlenia na Slovensku. Leží juhovýchodnej časti Strážovských vrchov. Jadro obce je obklopené Zliechovskou hornatinou, Nitrickými vrchmi a Malou Magurou. Na juhu a juhovýchode susedí oblasť Hornonitrianskej kotliny. Nachádza sa v trenčianskom kraji v okrese Prievidza. Západná hranica katastra Valaskej Belej je aj hranicou okresu Prievidza. Susedné obce sú Čavojs, Temeš, Zliechov, Kopec, Horná Poruba, Dolná Poruba, Závada a Čierna Lehota.

Svojou rozlohou 6474 ha (64,74 km²) patrí k najväčším obciam na Slovensku. Je rozložená v dĺžke približne 12 km od Klinu až po vrch Homôlka po oboch stranách doliny. Tvorí ju 6 častí: časť Valaská Belá – ústredie (centrum obce), časť Studenec, časť Matušiková, časť Stanáková, časť Škrípov a časť Gápel, v ktorých bolo v minulosti viac ako 90 lazov, v súčasnosti ich je 83.

Obec sa nachádza v nadmorskej výške od 380 do 910 metrov nad morom, stred obce vo výške 482 metrov nad morom.

1.2 Demografické údaje

Hustota osídlenia obce je 30 obyvateľov na km². Celkový počet obyvateľov k 31. 12. 2024 podľa údajov Štatistického úradu SR je **1 905**, z toho 959 mužov a 946 žien. Z celkového počtu obyvateľov žije na lazoch 229 ľudí, z toho v najvzdialenejšej časti obce – v Gápli 17.

Z hľadiska národnostného zloženia možno pokladať obyvateľstvo obce za homogénne, až 99% obyvateľov je slovenskej národnosti, 13 obyvateľov v poslednom sčítaní (rok 2021) uviedlo českú národnosť, 2 sú maďarskej národnosti, traja obyvatelia ukrajinskej národnosti a 1 uviedol poľskú národnosť.

V štruktúre obyvateľstva podľa vierovyznania sa v poslednom sčítaní obyvateľstva k rímskokatolíckemu vierovyznaniu prihlásilo 79,59 % obyvateľov. Bez náboženského vyznania bolo 13,59 %. Z ďalších vierovyznaní, ku ktorým sa niektorí obyvatelia prihlásili, počet netvoril ani 0,5 percento: evanjelické (8 obyvateľov), pravoslávne (8 obyvateľov), gréckokatolícke (6 obyvateľov), pohanstvo a prírodné duchovenstvo (5 obyvateľov), spoločnosť Jehovovi svedkovia (2 obyvatelia), budhizmus (1 obyvateľ), metodisti (1 obyvateľ) a k ostatným a nepresne určeným vierovyznaniam sa prihlásilo spolu 7 obyvateľov.

Od roku 1869, odkedy sa vedú pravidelné štatistiky o počte obyvateľstva, až roku 1950 sa počet trvalo žijúcich obyvateľov v obci zvyšoval. V roku 1869 žilo v obci 2 779 osôb a postupným nárastom počet obyvateľov obce už v roku 1910 prekročil hranicu 4 000. Pri ďalšom sčítaní ľudu dosiahla obec maximum 4 436 obyvateľov. Pred druhou svetovou vojnou nastal mierny pokles počtu obyvateľov (odchody za prácou, zlá hospodárska situácia). V roku 1950 sa počet obyvateľov prudko znížil až na 4 000 – na úroveň začiatku 20. storočia. Hoci sa životná úroveň a bytová situácia v 50-tych rokoch 20. storočia výrazne v obci zlepšila, začalo prudké spriemyselnovanie Slovenska, ktoré malo vplyv na hromadnejší odchod mladých obyvateľov z obce za prácou do priemyselných centier.

Súčasný demografický vývoj z hľadiska vývoja počtu obyvateľov je stále nepriaznivý – pokračoval klesajúci trend a starnutie obce. Po sčítaní obyvateľov v roku 2001 evidovala obec 2 421 obyvateľov a o desať rokov neskôr – v roku 2011 už len 2 225 obyvateľov. Tento klesajúci trend jednoznačne dokazuje aj posledné sčítanie obyvateľstva v roku 2021, kedy bolo v obci už len 1 994 obyvateľov:

Počet obyvateľov obce v sčítaniach ľudu do roku 2021 podľa vekovej štruktúry

Rok	Počet obyvateľov			Veková štruktúra					Podiel z počtu z trvale bývajúcich obyvateľov vo veku (v %)		
	Spolu	Muži	Ženy	0-14	Muži 15-59	Ženy 15-54 (64*2022)	Muži 60+ (64+*2022)	Ženy 55+ (64+*2022)	pred-produkt.	produkt.	poproduktív.
1991	2623	1300	1323	563	780	618	236	426	21,40	53,30	25,39
2001	2421	1220	1201	413	822	663	198	325	17,30	61,20	21,50
2011	2225	1120	1105	279	748	601	226	371	12,54	60,62	26,84
2021	1994	996	998	267	1 296		431		13,39	64,98	21,63

Počet obyvateľov obce k 31.12. 2024 podľa vekovej štruktúry – z údajov Štatistického úradu SR

Rok	Počet obyvateľov			Veková štruktúra					Podiel z počtu z trvale bývajúcich obyvateľov vo veku (v %)		
	Spolu	Muži	Ženy	0-14	Muži 15-59	Ženy 15-54 (64*2022)	Muži 60+ (64+*2022)	Ženy 55+ (64+*2022)	pred-produkt.	produkt.	poproduktív.
2024	1905	959	946	251	1 207		447		13,18	63,36	23,46

Ako vidno z vyššie uvedených údajov v tabuľke počet obyvateľov klesá, hlavne v skupine obyvateľov v predproduktívnom veku a aj veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2024 je ešte nepriaznivejšia ako v roku 2021, po poslednom sčítaní. Rodí sa stále menej a menej detí a pribúda obyvateľov v poproduktívnom veku.

Index starnutia, ktorý sa zvyčajne vyjadruje v percentách a je vypočítaný pomerom počtu obyvateľov obce v poproduktívnom veku k počtu obyvateľov obce v predproduktívnom veku v roku 2021 bol 161 % a v roku 2024 už 178 %.

1.3 Ekonomické údaje

V roku 2021 bolo, podľa údajov poskytnutých pri sčítaní obyvateľstva, z celkového počtu obyvateľov 872 ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo je 39,19 %. Nezamestnaných osôb bolo evidovaných 137, čo predstavovalo 15,71 % z ekonomicky aktívnych obyvateľov (bez pracujúcich dôchodcov).

V roku 2021, kedy sa uskutočnilo posledné sčítanie obyvateľstva, bolo zistené, že z celkového počtu obyvateľov je 776 ekonomicky aktívnych bez pracujúcich dôchodcov, čo je 38,92 % z celkového počtu obyvateľov (1994).

Pracujúcich dôchodcov bolo 129 z celkového počtu dôchodcov 516. Nezamestnaných osôb bolo evidovaných 67, čo predstavovalo 8,63 % z ekonomicky aktívnych obyvateľov (bez pracujúcich dôchodcov).

Ku koncu roka 2023 bolo podľa štatistických údajov ÚPSVR 1 255 obyvateľov obce v produktívnom veku, z toho 587 žien a 668 mužov. Z celkového počtu obyvateľov v produktívnom veku bolo 752 ekonomicky aktívnych bez pracujúcich dôchodcov, čo je 38,29 % z celkového počtu obyvateľov (1964).

Ku koncu roka 2024 bolo podľa štatistických údajov ÚPSVR z 1 905 obyvateľov obce 1 207 v produktívnom veku, čo je 63,36 %. V predproduktívnom veku bolo 251 obyvateľov obce, čo je 13,18 % a v poproduktívnom veku 447 obyvateľov, čo je 23,46 % z celkového počtu obyvateľov.

Vývoj nezamestnanosti v obci

Miera nezamestnanosti v našej obci, ktorá v rokoch 2021 – 2023 postupne klesala z úrovne približne 6% až na úroveň približne 4,3 %, v roku 2024 znovu klesla na úroveň približne 2,7%, pričom **miera dlhodobej nezamestnanosti** klesla až na 0,9%. Zo štatistiky nezamestnanosti podľa ÚPSVR v Prievidzi za predchádzajúce roky vyplýva, že v porovnaní s ostatnými obcami okresu Prievidza Valaská Belá dlhodobo dosahuje jednu z najnižších mier nezamestnanosti, čo ovplyvňuje skutočnosť, že obec je situovaná na okraji okresu Prievidza a susedí s okresom Ilava, v ktorom je miera nezamestnanosti nižšia ako v okrese Prievidza. Okrem toho vzdialenosť do krajského mesta Trenčín je asi taká veľká, ako do Prievidze, čo umožňuje občanom hľadať si zamestnanie i mimo okresu – v Dubnici nad Váhom, v Novej Dubnici, v Ilave, alebo v samotnom Trenčíne.

V skupine evidovaných nezamestnaných občanov na úrade práce (spolu 33 osôb, z toho 14 žien a 19 mužov) stále dominujú občania v staršom veku, v skupine nad 50 rokov, o ktorých je na pracovnom trhu nižší záujem). V evidencii dlhodobo nezamestnaných na úrade práce je registrovaných 11 občanov. Niektorí muži pracujú na aktivačných prácach v obci.

Obec sa aj v roku 2024 zapojila do realizácie národného projektu "Aktivácia nezamestnaných a nezamestnaných s nízkou motiváciou odkázaných na dávku v hmotnej núdzi", hlavným cieľom ktorého je podporiť udržiavanie pracovných návykov uchádzačov o zamestnanie s dôrazom na dlhodobo nezamestnaných a nezamestnaných v hmotnej núdzi. Obce pri zabezpečovaní cieľa projektu úzko spolupracuje s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi.

1.4 Symboly obce

Súčasný **erb obce** vytvorili heraldici Ladislav Vrteľ a Dragica Vrteľová. Má podobu dvoch štítov; vo vnútornom menšom striebornom srdcovom štíte je zo zeleného trojvršia vyrastený v strede zelený smrek, za ktorým je v zadnom zelenom srdcovom štíte skrížené náradie:

sklonená strieborná kosa so zlatým kosiskom, trojzubé zlaté vidly, zlaté hrable a strieborný cep so zlatou rukoväťou.

Vlajka obce pozostáva zo siedmich pozdĺžnych pruhov vo farbách žltej (1/9), zelenej (2/9), bielej (1/9), zelenej (1/9), bielej (1/9), zelenej (2/9) a žltej (1/9). Pomer strán vlajky je 2:3 a ukončená je tromi cípmi a dvoma zástrihmi, ktoré siahajú do jednej tretiny jej listu.

Pečať obce je okrúhleho tvaru, uprostred s obecným erbom, pod ktorým je umiestnený nápis „OBEC VALASKÁ BELÁ“. Má priemer 35 mm, v súlade so všeobecnými predpismi o používaní obecných symbolov.

1.5 História obce

Valaská Belá je jednou z najstarších osád beliansko-rudnianskej doliny. Vznik obce nemá presný dátum. Názov Valaská Belá – Bella Valaszka sa prvý krát vyskytuje v listine z roku 1120, ale táto listina sa pokladala za falzum. Až koncom 13. storočia máme maďarský záznam (rok 1272) – Belpatak, z ktorého môžeme len usudzovať, že Valaská Belá vznikla v dobe kolonizácie Slovenska na prelome 12. storočia, zvlášť zosilnenej v druhej polovici 13. storočia po tatárskom vpáde. Smerodajnejšia listinná zmienka o vzniku obce podľa niektorých historických prameňov je však až z roku **1324** (pod menom Belafelde). Vo Féjerovom Codexe Diplomaticus Hungariae je prvá zmienka o obci z roku 1272, 1324, kde sa spomína Belapotok ako hranica medzi Košecou a Zliechovom. Ako Bulaa sa spomína v roku 1553 pri súpise port (usadlostí). V Tereziánskom súpise z roku 1753 je obec nazývaná ako Bela. V Lexikone obcí z roku 1808 od G. Lipovského je Bella Valaszka a Valaszka Bela je označená v daňovom súpise z roku 1828. Vyskytli sa aj názvy Walaska Béla a Valaská Bělá. Ďalšie názvy obce v niektorých rokoch: 1774 – Bela, 1786 – Bella, 1808 – Bela, Valaszská Bella, Walaská Bela, 1863-1898 – Valaszkabella, 1900 – 1913 – Belapotaka, 1920 – Valašská Belá, 1927 – Valaská Belá. Podľa Vlastivedného súpisu obcí bola **Valaská Belá založená na valašskom práve**. Vznikla z kopaničiarskych osád. Základom obce bola osada Sebedružka, ležiaca na úpätí Homôlky, ktorá oddeľovala Nitriansku župu od Trenčianskej župy. Postupom času sa Sebedružka stala lazom a stred obce sa posunul na dnešné miesto. Osadu založili zemepáni Ujfallussyovci a Rudnayovci. Majitelia Košeckého hradu Petroczyovci viedli s týmito rodinami boje od roku 1543 až do roku 1591. V roku 1324 obec patrila Ujfallussyovcom, od roku 1427 Bossányovcom, neskôr nitrianskemu biskupovi, Rudnayovcom, Splényiovcom. V 16. storočí bola Valaská Belá definitívne kráľovskou kúriou priznaná Ujfallussyovcom a Rudnayovcom. V rokoch 1883-1945 existoval v obci Obvodný notársky úrad, patriaci do okresu Prievidza. Valaská Belá patrila do Nitrianskej župy, ale od roku 1949 do roku 1959 patrila do okresu Ilava a žilinského kraja. Od 1. januára 1959 bola obec znovu začlenená do prievidzského okresu. V súčasnosti patrí do trenčianskeho kraja.

Obec a jej obyvatelia

Obec Valaská Belá **nie je osadou čistého typu**. Najstaršie domy boli stavané do podoby kruhovej, netvoriac domorad, ale akési zoskupenie domov, takzvané „**grunty**“. To znamená, že domy, nielen obytné, ale i hospodárske stavby, boli postavené okolo spoločného dvora (k najstarším a najväčším gruntom patrili – grunt U Slugňov, U Labov, U Tantošov, U Kráľov, Topákov grunt...). Spoločné mali kamenné, jednoposchodové komory. Pred komorami boli pitvory, ktoré mali tvar oblúkových výklenkov, zvané rampúchy. Jednotlivé grunty boli od seba vzdialené 100-150 m. Tým obec nadobudla pretiahnutý tvar. Jeden až dva grunty (niekedy aj viac) tvorili **laz**. Najväčším lazom bol Bukovec, ktorý mal okolo 30 domov. Traduje sa, že vo Valaskej Belej bolo kedysi spolu až 99 lazov. Dnes ich vieme pomenovať 83. Niektoré lazy sú od centra obce vzdialené 5-6 km. V zime je k nim ťažký prístup a tieto miesta sú akoby

odrezané od sveta. V lete tam býval nedostatok vody, obyvatelia boli nútení chodiť pre vodu niekde aj viac ako jeden kilometer. Kedysi ľudia na lazoch žili ťažký život a vo všetkom boli odkázaní len na svoje vlastné sily. Obyvatelia lazov boli zväčša príslušníci jednej rodinnej vetvy alebo jednej rodiny. Názvy lazov boli pomenované podľa jednotlivých rodín (napr. Kochanovci, Pánisovci, Kučerovci), alebo podľa zemepisných oblastí (pod Skalkou). Niektoré postupom času zanikli. Ťažké životné podmienky nútili ľudí sťahovať sa dole do dediny. V súčasnosti žijú ľudia len na niektorých lazoch. Väčšina domov na lazoch je prestavaná na rekreačné chaty a chalupy. Domčeky boli kedysi malé a nízke, bez akýchkoľvek architektonických ozdôb. Stavali ich väčšinou z dreva, pokrývali slamou. Interiéry neboli ozdobované vôbec, pretože boli celkom zadymené a začiernené dymom a sadzami z ohniska v izbe, keďže dym z neho nebol odvádzaný komínom, ale celou povalou a prípadnými štrbinami (domy boli pôvodne bez komína). Dom sa skladal z dvoch miestností – z komory a izby. Neskôr sa domy stavali z pálenej i nepálenej – surovej tehly. Našli sa však aj domy z kameňa, najčastejšie z vápenca. Tieto domy boli už úhladnejšie, dym vychádzal komínom. Slamenú strechu neskôr nahrádzali drevenými šindľami a v novej dobe potom škridlou a eternitom.

Pôvodným zamestnaním „starých Valaskobeľanov“ bolo **pasenie oviec a salašníctvo**. Ovce chovali gazdovia z dediny i lazov, tí bohatší vlastnili aj 120 oviec. Tiež sa venovali poľnohospodárskym prácam a chovu hovädzieho dobytku, kôz a hydiny. Pokles chovu nastal v 60-tych rokoch 20. storočia, kedy nastal rozvoj industrializácie krajiny. Na jar roku 1949 bolo založené Jednotné roľnícke družstvo I. typu, ktoré začalo hospodáriť na jeseň v roku 1949 na výmere 400 ha. Jeho existencia bola ale krátka, trvala len niekoľko mesiacov.

V obci bola dobre zastúpená aj **domáca výroba**. Ľudia si vedeli doma vyrobiť truhlice na obilie, šatstvo, drevený riad, koše na zemiaky a ovocie, metly, či súkno. Z potravín vedeli dopestovať takmer všetko – z plodín najviac zemiaky, kapustu, jačmeň, ovos, konope, ľan, zo strukovín, hlavne fazuľu a hrach, ďalej cibuľu, kvaku, mak a pre dobytok kýmnu repu. Nedostatkom bola soľ a cukor. V 18. storočí v obci pracovali mlyny, súkennícka valcha a traja kováči. Už v prvej polovici 18. storočia sa tu objavili aj rozvinuté formy podomového obchodu a potulného zamestnania. Išlo o **sklenárstvo a „oknárstvo“**. Pôvod oknárstvu vo Valaskej Belej dali počiatky výroby tabuľového skla v **gápelskej sklárni**. Vznik gápelskej sklárne spadá do obdobia, kedy sa sklárne zakladali vo veľkom počte na šľachtických a cirkevných majetkoch, aby sa zúžitkovalo vtedajšie veľké a nevyužité bohatstvo lesov na našom území. Svoje výrobky miestna sklárňa dopravovala najskôr po ceste do 30 kilometrov vzdialenej železničnej stanice Nováky. Neskôr, od roku 1925, po **úzkokolažke Ilava – Zliechov – Gápel**. Kuriózna sklárska preprava však netrvala dlho, pretože v roku 1929 bola sklárňa v Gápli zrušená. Podomoví obchodníci z Valaskej Belej sa výrazne zaslúžili o rozšírenie dobrého mena gápelského tabuľového skla, ktoré roznášali v krošni na chrbte. Valaská Belá sa stala kolískou slovenských oknárov. Spočiatku mali oknári voľnosť v podnikaní a mohli sa pohybovať bez obmedzenia. Za zárobkom chodili hlavne do Pešti, ale aj do Eséku, Bukváru, Dolováru a Báčky, neskôr už len na Dolnú zem a Moravu. Belianski oknári a sklári vytvorili profesiu, ktorá vynikla ako slovenské národné špecifikum. Dnes sa už síce život zmenil, ale prítomnosť nadväzuje na dedičstvo oknárov, ktorí vštepili lásku ku sklu celým generáciám. Dali tak v minulom storočí prvý impulz pre vznik **sklárskeho výrobného družstva** vo Valaskej Belej, ktoré zaniklo pár rokov po „nežnej revolúcii“. Dnes sú v obci už len menšie súkromné sklárske firmy. V obci zastúpená **textilná výroba** (prevádzka výrobného družstva Ľudová tvorba vo Veľkom Rovnom) trvala od **roku 1951 do 1994**. Výrobnými produktami družstva boli bavlnené šatky, uteráky, posteľné tkaniny, obrusy a iné produkty. V dôsledku nedostatku kvalitného materiálu, vysokým dopravným nákladom, ako aj slabému odbytu bola prevádzka výrobného družstva vo Valaskej Belej ukončená.

1.6 Významné osobnosti obce

Každá krajina, mesto, obec má svoje osobnosti. Ľudí, ktorí tvoria nielen pre seba, ale aj pre svoje okolie. Zanechávajú po sebe niečo, čo je trvalé, ich diela nemajú pominuteľnú hodnotu. Aj s našou obcou sú späté mnohé významné osobnosti. Niektorí sa tu narodili, študovali alebo pôsobili.

Naši občania si hlboko ctia a vážia rodákov, ktorí celý svoj život zasvätili Bohu a práci v katolíckej cirkvi, ale i tých, ktorí sa tu síce nenarodili, ale dlhé roky tu aktívne pôsobili. Medzi nich patria kňazi: Prof. Dr. Anton Hlinka, Dr. Pavol Kováč, Páter Sebastian Labo a Peter Dušička SVD.

V oblasti umenia a kultúry sú to: akademický maliar Jozef Trepáč, akademický maliar Imrich Plekanec a spisovateľka Ružena Gaubeová.

1.7 Výchova a vzdelávanie

Výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje „**Základná škola s materskou školou Valaská Belá**“. Na základnej škole sa vyučujú dva cudzie jazyky – nemčina a angličtina. V roku 2024 vyučovalo na škole 13 učiteľov, pracovali 3 pedagogickí asistenti učiteľa a 2 vychovávateľky.

Základná škola poskytovala základné vzdelanie v roku 2024 v deviatich triedach od januára do septembra 148 žiakom, od septembra do konca roka 151 žiakom, z toho 64 žiakom na 1. stupni a 87 žiakom na 2. stupni. Bežné výdavky na prevádzku základnej školy spolu za rok 2024 boli hradené zo zdrojov štátneho rozpočtu spolu v čiastke **872 297 eur**, z toho normatívne FP boli v sume 645 074 eur a nenormatívne finančné prostriedky boli poskytnuté v sume 227 223 eur, z tejto sumy bolo určené 215 947 eur pre potreby základnej školy a 11 276 eur bolo účelovo určené na výchovu a vzdelávanie v materskej škole. Okrem týchto prostriedkov mala škola k dispozícii účelovo určené finančné prostriedky na poskytnuté ešte v roku 2023 na rozvojové projekty „Čítame pre radosť“ (1500 eur, minulé v roku 2024 na realizáciu projektu), finančné prostriedky na špecifiká (1 570 eur – použité v roku 2024 na náklady na internetový prístup do databázy testov, kúpu výpočtovej techniky, náplne do tlačiarne k PC, licencie a učebnice) a finančné prostriedky v sume 1 001 eur na profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov z POO – tieto boli presunuté do roku 2025. Zdroje na krytie výdavkov od iných právnických a fyzických osôb v roku 2024 predstavovali spolu čiastku 1 305 eur, spotrebované boli na vymaľovanie interiérových priestorov školy.

Z normatívnych FP pre základnú školu na rok 2024 by sa škole nepodarilo vykryť všetky výdavky na prenesené kompetencie, nepostačujúci zdroj pomohli doplniť vlastné príjmy školy za prenájom a rôzne poplatky spolu v sume 72 795,48 eur. Vedenie školy ich s dovoľením zriaďovateľa použilo podľa potrieb a zvaženia v roku 2024 na úhradu tých nákladov, kde financie chýbali.

Do materskej školy bolo prijatých v danom školskom roku 41 detí do dvoch tried, z toho v predškolskej triede bolo 14 predškolákov. Bežné výdavky na prevádzku materskej školy za rok 2024 boli hradené zo zdrojov obecného rozpočtu určených na financovanie originálnych kompetencií spolu v čiastke 178 117,20 eur, z toho 151 964,00 eur bolo v materskej škole a 26 153,20 eur v školskej jedálni MŠ. Okrem toho zo štátneho rozpočtu (z nenormatívnych finančných prostriedkov) bol poskytnutý transfer 11 276,00 eur určený na výchovu a vzdelávanie + 1 101,00 eur presunutých z roku 2023, ďalej 11 248,95 eur z Metodicko-pedagogického centra na úhradu nákladov na pedagogických asistentov, z bežného transferu zo ŠR 5 708,00 eur na úhradu nákladov na asistentov učiteľa, zo ŠR 500,00 eur projekt „Čítame

radi“ a 3 267,97 eur boli náklady na prevádzku materskej školy hrazené z preplatkov za elektrinu za rok 2023.

Na mimoškolské aktivity sú pri základnej škole zriadené školské zariadenia financované z rozpočtu obce: školský klub detí a centrum voľného času, ktoré v roku 2024 poskytovali celú škálu krúžkovej záujmovej činnosti a doplnkových vzdelávacích aktivít. Na ich činnosť bolo v roku 2024 poskytnutých z rozpočtu obce spolu 69 605,00 eur.

Cieľom školy zostalo aj naďalej orientovať sa na zvýšenie jazykových znalostí a jazykovej zdatnosti žiakov a detí, vrátane cudzích jazykov a prehĺbovanie vedomostí a zručnosti v oblasti informačných technológií a počítačovej gramotnosti. Efektívna práca s počítačom sa aj v školskom roku 2024 ukázala ako nevyhnutná.

Rok 2024 bol poznačený vysokými nákladmi na zabezpečenie základných komodít – škola vynaložila značné finančné prostriedky hlavne na palivo, energie, ale aj na nákup hygienického a čistiacieho materiálu, taktiež mala výrazné výdavky na služby.

Ďalšiu značnú časť tvorili výdavky na materiál, na údržbu a služby (*vývoz a spracovanie komunálneho odpadu a škvary, revízie elektroinštalácií, kotolne, komínov, revízie zabezpečujúce bezpečnosť na pracovisku a ochranu zdravia pri práci, požiarnu ochranu, renovácie tonerov a ostatné služby*) a stravu. Škola doplnila interiérové vybavenie – dokúpila registračku, písací stôl a zásuvkový kontajner, nábytok do učebne fyziky, nástenka do vestibulu školy, komody a rohože, plastové kontajnery a rošty do kotla UK. Ďalšie náklady školy boli na zakúpenie materiálových zásob kancelárskych potrieb, dokúpenie nevyhnutných čistiacich a dezinfekčných prostriedkov a ostatný materiál. Výdavky mala škola aj na údržbu potrebných softvérov, výdavky na licencie využívaných softvérov (mzdy, účtovníctvo, majetok, ASC agenda), na školenia – webináre, semináre, revízie zabezpečujúce bezpečnosť počítačovej techniky, poistenie majetku, výdavky za služby banke, emisné poplatky, ďalej na tvorbu sociálneho fondu, príspevkov na stravovanie zamestnancov, nájomné za prenájom poštového priečinku na pošte. V rámci údržby škola vynaložila náklady na nové sanačné omietky, zníženie stropu, maľovanie a hydroizoláciu kancelárie kariérového poradcu.

Areál okolia školy tvoria vysadené zelené plochy a športová časť: doskočisko, bežecká dráha a multifunkčné ihrisko. V tejto časti je taktiež vybudovaná relaxačná časť pre žiakov na oddych a aktivity, kde je stabilný krb, k dispozícii sú drevené lavice a stoly, mobilné altánky. Škola je priestorovo zložená z dvoch budov. V hlavnej budove prebieha výchovno-vzdelávací proces v 9 triedach a v 6 odborných učebniach (učebňa fyziky a chémie, učebňa prírodopisu, učebňa vybavená počítačmi a notebookmi, učebňa zemepisu a dejepisu), školskej knižnici, telocvični. V suteréne hlavnej budovy sú dve šatne pre žiakov. Súčasťou hlavnej budovy sú bytové priestory, v súčasnosti je obývaný z troch bytov len jeden. Vedľajšia budova slúžila ako školský klub detí, školské stravovacie zariadenie, verejná knižnica.

1.8 Zdravotníctvo

Od roku 2022 neposkytuje dennú zdravotnú starostlivosť v obci žiadny všeobecný lekár v ambulancii pre dospelých, občania musia dochádzať za lekárom viac ako 15 km do Nitrianskeho Rudna, Novák a do Ilavy. Detský lekár v obci nepôsobí od roku 2019.

V objekte zdravotného strediska bola 19 rokov zriadená aj súkromná lekáreň, ktorá však k 1. júlu 2019 zanikla a odvtedy sa nepodarilo inú lekáreň v obci zriadiť a otvoriť.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno konštatovať, že rozvoj zdravotnej starostlivosti v obci bol pozastavený. Napriek tomu, že obec je vlastníkom budovy veľkého zdravotného strediska, dlhodobo sa jej nedarí zabezpečiť všeobecného lekára pre dospelých a dlhodobo ani zubného lekára, detského lekára, ani činnosť lekárničky. V plnej miere sa prejavujú

skutočnosť, že Slovensko trpí všeobecným nedostatkom lekárov a zvlášť lekárov ochotných ordinovať v malých odľahlých obciach, kde práve žije veľa starých a chorých ľudí.

1.9 Sociálne zabezpečenie

Priamo v obci nie je žiadne zariadenie, ktoré by poskytovalo sociálne služby. Starých občanov, ktorí potrebujú už nepretržitú starostlivosť, sa zamestnankyňa obce (na úseku sociálnej starostlivosti) snaží v súčinnosti s najbližšou rodinou žiadateľov umiestňovať, podľa ich požiadaviek, do sociálnych zariadení mimo obce. Na pobyt umiestnených občanov, ktorí nemajú žiadnych príbuzných a musia byť umiestnení do sociálneho zariadenia, musela v roku 2024 prispievať obec z vlastných finančných zdrojov. Išlo o troch občanov, ktorým nepostačujú vlastné príjmy na krytie nákladov na stály pobyt v zariadení.

Tak ako sa predpokladalo na základe analýzy doterajšieho vývoja, sociálne služby obce sa orientujú na zabezpečovanie opatrovateľskej služby priamo v domácnostiach občanov, ktorí sú na opatrovanie odkázaní. V roku 2024 obec zamestnávala štyri opatrovateľky, ktoré poskytovali opatrovateľskú službu ôsmym starým občanom.

Zo siedmich cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v obci podľa „Komunitného plánu sociálnych služieb obce Valaská Belá“ platného do roku 2018 sa podarilo splniť len tri:

- rozšíriť opatrovateľskú službu podľa potreby obyvateľov a dbať na to, aby ju vykonávali profesionálne opatrovateľky s potrebným vzdelaním a zručnosťami;
- rozšíriť materskú škôlku o jednu triedu – v súčasnosti je nevyužitá pre rapidný pokles počtu detí v predškolskom veku;
- zrekonštruovať posilňovňu, ktorá sa nachádza v priestoroch zdravotného strediska.

Ostatné ciele neboli splnené doteraz:

- zriadiť denné centrum (bývalý klub dôchodcov) v priestoroch budovy obecného úradu, ktoré by zároveň slúžilo i spoločenským organizáciám, ako sú: ZO Zväzu zdravotne postihnutých Valaská Belá, ZO Zväz protifašistických bojovníkov v obci a iným;
- zriadiť prepravnú službu pre dôchodcov (hlavne pre obyvateľov časti obce – Gápľa);
- vybudovať stredisko osobnej hygieny v zmysle § 60 zák.NR SR č. 448/2008 Z. z. v platnom znení;
- zriadiť práčovňu a čistiareň.

V roku 2024, podobne ako v predchádzajúcich rokoch, sa vedenie obce komunitným plánom, jeho prepracovaním, prípadne doplnením a naplánovaním iných cieľov v rozvoji sociálnych služieb na ďalšie roky nezaoberalo, okrem skutočnosti, že bolo podporené zabezpečovanie stravy pre dôchodcov rozvozom obedov zo školskej jedálne po obci podľa ich záujmu. Táto aktivita, ktorú obec realizuje od septembra 2019, sa naďalej uskutočňovala aj v roku 2024, pričom rozvoz obedov po obci, aj v časti Gápel, zabezpečila obec na vlastné náklady.

1.10 Kultúra

Kultúrno-výchovná práca spojená s organizovaním spoločenského života a sprostredkovaním umeleckých hodnôt občanom obce, ako aj knižnička a informačná činnosť (miestna knižnica), je od roku 2016 organizačne začlenená priamo pod riadenie starostu obce – na obecnom úrade, z dôvodu zániku samostatného Miestneho kultúrneho strediska Valaská Belá (zanikla po 21 rokoch svojej existencie 31.12.2015).

Na základe analýzy kultúrno-spoločenských akcií organizovaných v roku 2024 je možné konštatovať, že kultúrno-spoločenský život bol pomerne pestrý. V priebehu roka sa uskutočnili mnohé tradičné kultúrno-spoločenské akcie. Ľudia sa mohli stretávať na akciách,

orientovaných na zachovávanie obecných tradícií a folklórnej činnosti, oslavách významných historických udalostí a rôznych podujatiach, na ktorých si aj v minulosti obyvatelia a hostia upevňovali dobré medziľudské vzťahy, kvalitný duchovný život a v neposlednej miere aj lokálpatriotizmus k obci.

1.11 Hospodárstvo

Ubytovacie služby

Chata Homôlka, sídliaca pod vrchom Homôlka, ktorá má kapacitu 120 miest a 27 prísteliek, v priebehu celého roku 2024 poskytovala ubytovanie na chate v rámci organizovanej školy v prírode, počas letných táborov, zimných lyžiarskych kurzov a pod.

V ubytovni, kde sa tradične výborne varí a ktorá je vybavená spoločenskou miestnosťou, dvomi bufetmi (jeden je lyžiarsky), boli priestory využívané tak Slováckmi ako aj zahraničnými návštevníkmi. Pri chate sa nachádzajú tri lyžiarske vleky, ktoré bývajú za priaznivých snehových pomerov v zime hojne využité domácimi obyvateľmi, ako aj návštevníkmi z blízkych, aj vzdialenejších miest o obcí.

Stravovacie služby

- Chata Homôlka, Hotel Partizán na Homôlke
- Country Ranč Klin – Emil Dlábik, okrajová časť obce asi 5 km od centra smerom na Prievidzu

Kaderníctva – v centre obce

- Kaderníctvo MAJKA – Mária Podskočová
- Dámske a pánske kaderníctvo Daniela Šedíková

Kozmetika – v centre obce

- Kozmetický salón ELLISIA – Miroslava Kučerová

Pneuservis

- Pneuservis Pneu-Peter, Mária Dolinajová

Osobná doprava

- BELABUS - Ľuboslav Furka
osobná doprava po území Slovenska a v rámci EÚ

Oprava a predaj bicyklov

- Miroslav Feiler, Valaská Belá

Povrchová úprava kovov – kataforéza

- AUDO – Panter, Samuel Topák

Výkup druhotných surovín – železo, farebné kovy

- Ivan Šimko, Valaská Belá;

Predaj a dovoz stavebného materiálu

- Stavebniny – BaB, s.r.o. – Anton Blaho;

Elektroinštalačné práce a revízie

- Revízie a Elektrina – David Kodaj;

Výučba cudzích jazykov prezenčne aj online, neúradné preklady, slovenský jazyk, matematika

- Jazyky s Mirkou – PaedDr. Miroslava Kocúrová,

Najvýznamnejší priemysel v obci

Medzi najvýznamnejšie odvetvia priemyslu v obci v minulosti patril **sklársky priemysel**. Už v 18. storočí, ako je to už skôr v texte tejto správy spomenuté, v osade Gápel začala fungovať malá sklárňa, ktorá neustále rástla. Existovala s malými prestávkami až do 20. storočia. 15. januára 1956 bola premiestnená do ústredia obce Valaská Belá. Nové výrobné družstvo malo názov **Krištál' - sklárske ľudové družstvo Valaská Belá**. Družstvo postupne po roku 1990 upadalo, bolo prepustených mnoho remeselníkov a odborníkov na prácu so sklom. Niekoľkí z nich využili šancu a založili si v novom podnikateľskom prostredí Slovenskej republiky vlastné rodinné firmy. Takto vzniklo v obci niekoľko malých firiem na brúsenie a maľbu skla, na zasklievanie, na výrobu zrkadiel a pod. V minulom období ich bolo viac, v súčasnosti fungujú už len:

- **Peter Dolinaj, Sklený sen** – s cieľom pokračovať v tradícii nášho kraja a nadviazať na sklárske umenie starých majstrov sklárov z osady Gápel, patriacej obci Valaská Belá, bola v januári 2007 v našej obci zriadená remeselná dielnička majstra sklára, ktorej hlavným cieľom prevádzkovania je priblížiť občanom a návštevníkom obce krásu a tradíciu ručne fúkaného a hutne zdobeného skla. Zakladateľom spolku je Peter Dolinaj z Valaskej Belej. Spolok ponúka prehliadku starodávnej remeselnej dielničky majstra sklára priamo pri výrobe umeleckých kúskov zo skla, ako aj prehliadku drevených foriem a náradia, starých kovových nástrojov a pomôcok používaných pri tvarovaní a zdobení skla. V dielničke je možné vidieť aj rôzne výrobky pochádzajúce z gápelskej sklárne z konca 18. storočia, z 19. a prvej štvrtiny 20. storočia, ktoré sa dodnes zachovali.
- **Jaroslav Ďurmek, CRYSTAL** – brúsenie krištáľového skla;
- **Pettglass - Peter Golej** – ručné brúsenie skla (poháre na svadby, stužkové slávnosti, oslavy a pod.), gravírovanie skla;
- **CRYSTAL KAM** – Miloš Kodaj – pieskovanie a brúsenie skla;

Od roku 2006 do roku 2016 realizovala výrobnú činnosť v obci miestna pobočka spoločnosti **LEONI Slovakia, spol. s r. o.**, ktorá sa orientovala na **elektrotechnický priemysel**, realizovala výrobu káblových zväzkov do bielej techniky. Zrušením výroby prišlo o zamestnanie 150 ľudí, ktorí si museli nájsť prácu v iných firmách. V súčasnosti využíva jestvujúce výrobné priestory firma **SaarGummi, Slovakia, s.r.o., Valaská Belá**, ktorá sa orientuje prevažne na výrobu komponentov pre automobilový, elektrotechnický a gumárenský priemysel.

Drevársky priemysel v obci Valaská Belá, ktorá sa nachádza v horskom prostredí, prezentujú tri súkromné firmy, ktoré majú vo svojom programe prácu s drevom:

- **J&F, spol. s r. o.** – spracovanie dreva, so sídlom v obci Valaská Belá;
- **Emil Dlábik – DREMI** – pílenie drevnej hmoty, piliarska výroba stavebného reziva;

Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v obci kedysi a dnes

V rokoch 1961 – 1997 pomerne dobre fungoval štátny poľnohospodársky podnik Štátny majetok v Nitrianskom Rudne, ktorý mal v našej obci dva „hospodárske dvory“ – na lazoch v časti obce Stanáková „U Kučerov“ a „U Kuricov“. Dvory sa v r. 1997 zlúčili, pretransformovali na novú poľnohospodársku firmu **Čierna hora, a. s., Valaská Belá**, hospodáriacu v katastri obce na výmere 1 750 ha. Firma existuje dodnes. Sústreďuje sa hlavne na chov oviec, kôz, hovädzieho dobytku a v nedávnej minulosti i kureniec. Firma sa v minulosti pokúšala pestovať aj kukuricu a jačmeň, ale dosahovala v našich klimatických podmienkach malé výnosy, hospodárenie kládlo vysoké finančné nároky a vytváralo problémy. Vo firme sú stále odkázaní na štátne dotácie, lebo odberatelia neustále vytvárajú tlak na znižovanie

12

nákupných cien. V roku 2009 bola na podujatí Ovenálie Východná 2009 bryndza, ktorú vyrába spoločnosť Čierna hora, a. s., vyhlásená za najlepšiu na Slovensku.

Okrem poľnohospodárskej firmy Čierna hora, a. s., pôsobia v obci 3 súkromní poľnohospodári. Ich počet oproti minulému obdobiu rapídne klesol. Chovajú kravy, ovce a kozy na mlieko, časť produkcie predávajú. Občania obce sa sami zásobujú zeleninou, zemiakmi, ovocím, ktoré si zväčša dorobia na vlastnej pôde. Tie druhy zeleniny, pre ktoré nie sú v obci vhodné klimatické podmienky na pestovanie, ale občania ich už dlhodobo zaradili do svojho stravovacieho systému, si nakupujú od pestovateľov z blízkeho okolia aj vzdialenejšieho.

Lesná správa bola založená v roku 1974, vznikla z bývalých poľesí Nitrianske Rudno, Valaská Belá, Zliechov, Gápel a Liešťany. V rokoch 1975-1979 boli prevzaté nelesné pôdy zo správy štátneho podniku ŠM Nitrianske Rudno s cieľom zalesniť ich. Od 80-tych rokov 20. st. sa zmenil názov na Severoslovenské štátne lesy – Lesný závod Prievidza, Lesná správa Valaská Belá. Výmera pôdy, ktorá bola lesnou správou obhospodarovaná, bola viac ako 6 000 ha. Lesná správa uskutočňovala a zabezpečovala: zalesňovanie, ochranu lesných kultúr, prerezávky, ostatné pestovateľské práce, upratovanie haluziny, ťažbu dreva, približovanie dreva. Okrem týchto výkonov vykonávala aj iné práce: výrobu sadeníc v lesných škôlkach, čistenie chodníkov, posedov, kŕmidiel zveri, poľnohospodárske práce pri zbere krmovín pre vlastnú potrebu a iné. V súčasnosti už Lesná správa vo Valaskej Belej nesídlí, jej sídlo bolo premiestnené už dávnejšie do Nitrianskeho Rudna.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hoci sa hospodársky život v obci bude naďalej orientovať na poľnohospodársku výrobu a rozvoj služieb, tieto oblasti pomaly stagnujú, neočakáva sa ich rozvoj.

1.12 Organizačná štruktúra obce

Obec Valaská Belá, ktorá ako samostatná samosprávna a správna jednotka vznikla prijatím zákona SNR č. 369/1990 Zb. z. o obecnom zriadení, funguje od 1. 1. 1991. Jej sídlom je Obecný úrad Valaská Belá 1. Obci bolo pridelené identifikačné číslo organizácie (IČO) 00318531 a daňové identifikačné číslo (DIČ) 2021211830.

Obec nemá v súčasnosti zriadenú funkciu prednostu obecného úradu, zamestnanci úradu sú v priamej riadiacej pôsobnosti starostu obce. Obec na obecnom úrade zamestnávala sedem technicko-administratívnych zamestnancov s prevahou duševnej činnosti, ktorým sú podľa pracovných náplní zverené agendy na jednotlivých úsekoch administratívnych a hospodárskych činností nasledovne:

- Bc. Ľudmila Podskočová – vnútorná správa obce, evidencia obyvateľstva, správa registratúry, pokladňa;
- Bc. Zuzana Novotková – správa miestnych daní a poplatku za komunálne odpady a DSO, pokladňa, vedenie webovej stránky obce; zástup matrikárky;
- Daniela Cigáňová – drobné stavby a stavebné úpravy, ochrana životného prostredia, odpadové hospodárstvo, nájom hrobových miest, overovanie podpisov;
- Katarína Hanková – ekonomické činnosti – účtovníctvo, rozpočtovníctvo a štatistika, personálna a mzdová agenda;
- Mgr. Elena Obuchová – ekonomické činnosti a štatistika, školstvo, evidencia pozemkov a majetku obce;
- Marta Vrtíková – všeobecná vnútorná správa, matrika, sociálna agenda, opatrovateľská služba, overovanie podpisov;
- Bc. Radka Kohútová – organizovanie kultúrnych podujatí v obci, prevádzka obecnej knižnice, prenájom budovy kultúrneho domu a kina Slovan;
- okrem toho ešte obec zamestnávala 4 opatrovateľky, 1 upratovačku a kuriča.

13

Počet všetkých zamestnancov obce k 31. 12. 2024, vrátane fyzicky pacujúcich (kurič, opatrovatelky, vodiči, upratovačky), bol 18, 1 zamestnankyňa je na MD. Z celkového počtu bol 1 vedúci zamestnanec.

Informácie o vedúcich predstaviteľoch a o organizačnej štruktúre obce

Štatutárny orgán	Ing. Miloš Cúcik – starosta obce
Zástupca štatutárneho orgánu	PaedDr. Rastislav Repka – poslanec OZ
Hlavný kontrolór obce	JUDr. Ján Králik, LL.M.
Obecné zastupiteľstvo	Andrea Bystrická Milan Čičmanec Juraj Gabaš Mgr. Júlia Korenačková Radko Nemček, Miroslav Podskoč Ján Polák Štefan Pugzík PaedDr. Rastislav Repka
Komisie obecného zastupiteľstva	Komisia na ochranu verejného záujmu: predseda: Juraj Gabaš, členovia: Miroslav Podskoč, PaedDr. Rastislav Repka Komisia sociálno-zdravotná: predseda: Mgr. Júlia Korenačková, členovia: Štefan Pugzík, Marta Vrtíková Komisia výstavby, územného plánovania a životného prostredia: predseda: Miroslav Podskoč, členovia: Daniela Cigánová, Radko Nemček, Ján Polák Komisia na ochranu verejného poriadku: predseda: PaedDr. Rastislav Repka, členovia: Milan Čičmanec, Juraj Gabaš, Bc. Zuzana Novotková Komisia pre kultúru telovýchovu a šport: predseda: Milan Čičmanec, členovia: Andrea Bystrická, Bc. Radka Kohútová, Štefan Pugzík Komisia finančná: predseda: Andrea Bystrická, členovia: Juraj Gabaš, Mgr. Elena Obuchová Bytová komisia: Danka Golejová, Mgr. Elena Obuchová, PaedDr. Rastislav Repka

Konsolidovaný celok obce

V priebehu účtovného obdobia od 1. januára 2024 do 31. decembra 2024 v porovnaní s minulým rokom 2023 **nedošlo k zmene v štruktúre konsolidovaného celku** (ďalej len „KC“). Obec Valaská Belá mala v zriaďovateľskej pôsobnosti len rozpočtovú organizáciu s právnu subjektivitou – Základnú školu s materskou školou Valaská Belá.

Identifikačné údaje všetkých konsolidovaných účtovných jednotiek KC obce

Názov konsolidovanej účtovnej jednotky	Sídlo	IČO	Dátum založenie
Základná škola s materskou školou – riaditeľka Mgr.Jana Cvičelová	Valaská Belá 242	31201733	1. 1. 1998

Informácie o zamestnancoch konsolidovaného celku	Rok 2024	Rok 2023
Priemerný počet zamestnancov počas účtov. obdobia	53,53	56,05
Počet zamestnancov k 31. 12. 2024 (deň zosav. účt. záv.)	56,00	60,00
z toho počet vedúcich zamestnancov	6,00	6,00

V roku 2024 bol priemerný evidenčný počet zamestnancov KC znížený oproti roku 2023 na 53,53 zamestnancov. Počet zamestnancov ku dňu zostavenia účtovnej závierky sa znížil v obci z 19 na 18, v základnej škole s materskou školou zo 41 na 38. Počet vedúcich zamestnancov v KC je 6 a oproti roku 2023 sa nezmenil.

Obec **nemá založené** žiadne neziskové organizácie ani žiadne obchodné spoločnosti.

2. Rozpočet obce na rok 2024 a jeho plnenie

Rozpočet obce Valaská Belá vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, ktoré finančne vyjadrujú vzťahy obce k zriadenej rozpočtovej organizácii – Základnej škole s materskou školou Valaská Belá, ktorú má obec vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti, ako aj k iným právnickým osobám a fyzickým osobám pôsobiacich na jej území.

Obec Valaská Belá hospodárila v roku 2024 s rozpočtovými prostriedkami podľa schváleného a následne upraveného rozpočtu, ktorý zostavila podľa zákona NR SR číslo 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

Celkové príjmy rozpočtu obce, vrátane základnej školy a jej súčastí, boli rozpočtované a schválené v sume **1 864 880,00 eur** a celkové výdavky v sume **1 863 721,00 eur**, teda rozdiel príjmov a výdavkov rozpočtu bol pôvodne rozpočtovaný ako kladný – v sume **1 159,00 eur**. Rozpočet Obce Valaská Belá na rok 2024 bol schválený 13. 12. 2023 na zasadnutí obecného zastupiteľstva uznesením č. **179/2023**. Počas roka 2024 bol rozpočet obce schválenými rozpočtovými zmenami upravovaný nasledovne:

Rekapitulácia zmien rozpočtu Obce Valaská Belá za rok 2024 schválenými rozpočtovými opatreniami – podľa zmenových listov rozpočtu číslovaných od 1 – 33

číslo RO	Dátum schválenia rozpočtovej zmeny	Rozpočtové zmeny schválené príslušným kompetentným orgánom	Príjmy celých €	Výdavky v celých €	Rozdiel po úprave P a V
Schválený rozpočet na rok 2024 (uzn. 179/2023 z 13. 12. 2023)			1 864 880	1 863 721	1 159
1	25. 1. 2024	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 203/2024 z 25.1.2024	3 205	3 205	1 159
2	26. 1. 2024	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.29/2022 z 8.12.2022)	3 206	-4 366	-1
3	31. 1. 2024	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	15 147	15 146	0

4	1. 2. 2024	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.29/2022 z 8.12.2022)	7 601	- 1 200 + 1 200 + 7 419	182
5	29. 2. 2024	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 213/2024 z 29.2.2024	24 728	24 728	182
6	29. 2. 2024	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	8 777	6 708	2 251
7	1. 3. 2024	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.29/2022 z 8.12.2022)	3 397	- 5 500 + 5 500 + 3 483	2 165
8	28. 3. 2024	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	16 611	16 976	1 800
9	2. 4. 2024	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.29/2022 z 8.12.2022)	204	184	1 820
10	30. 4. 2024	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	3 819	3 523	2 116
11	2. 5. 2024	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.29/2022 z 8.12.2022)	1 660	- 1 171 + 1 171 + 2 413	1 363
12	30. 5. 2024	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 237/2024 z 30.5.2024	66 877	66 877	1 363
13	31. 5. 2024	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	7 897	7 835	1 425
14	3. 6. 2024	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.29/2022 z 8.12.2022)	2 521	- 5 465 + 5 465 + 2 506	1 440
15	30. 6. 2024	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	36 459	17 901	19 998
16	1. 7. 2024	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.29/2022 z 8.12.2022)	1 831	1 832	19 997
17	8. 7. 2024	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 247/2024 z 8.7.2024	70 000	70 000	19 997
18	31. 7. 2024	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	36 548	33 328	23 217
19	1. 8. 2024	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.29/2022 z 8.12.2022)	8 695	- 6 239 + 6 239 + 9 382	22 530
20	31. 8. 2024	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	175 877	173 158	25 249
21	2. 9. 2024	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.29/2022 z 8.12.2022)	847	- 10 246 + 10 246 + 2 011	24 085
22	12. 9. 2024	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 264/2024 z 12.9.2024	4 000	4 000	24 085
23	30. 9. 2024	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	9 830	6 472	27 443
24	1. 10. 2024	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.29/2022 z 8.12.2022)	4 284	- 1 713 + 1 713 + 3 581	28 146
25	17.10.2024	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – návrh zmien neschválený – uznesenie nebolo prijaté	0	0	28 146
26	31.10.2024	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	26 879	16 484	38 541
27	1. 11. 2024	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.29/2022 z 8.12.2022)	545	- 2 462 + 2 462 + 5 840	33 246

28	21.11.2024	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 290/2024 z 21. 11. 2024	32 248	32 248	33 246
29	29.11.2024	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	15 341	12 550	36 037
30	2 .12. 2024	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.29/2022 z 8.12.2022)	28 352	- 7 505 + 7 505 + 15 170	49 219
31	3. 12. 2024	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.29/2022 z 8.12.2022)	- 58 223	- 6 681 + 6 681 - 81 566	72 562
32	13.12.2024	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 315/2024 z 13. 12. 2024	3 500	3 500	72 562
33	31.12.2024	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	14 646	4 220	82 988
Upravený rozpočet k 31. 12. 2024			2 442 189	2 359 201	82 988

Pôvodný rozpočet príjmov a výdavkov bol schválený: v príjmoch v sume 1 864 880,00 eur a vo výdavkoch v sume 1 863 721,00 eur. Postupnými rozpočtovými zmenami bol upravovaný v príjmovej časti na konečných 2 442 189,00 eur a vo výdavkovej časti na konečných 2 359 201,00 eur, takže rozdiel medzi rozpočtovanými príjmami a výdavkami po poslednej zmene dosiahol 82 988,00 eur.

2.1 Rekapitulácia plnenia rozpočtu obce bez základnej školy k 31. 12. 2024

(v eurách)

Obec (bez ZŠ s MŠ)	Rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	Plnenie rozpočtu %
Bežné príjmy	1 726 480,00	2 101 362,00	2 073 228,99	98,66
Bežné výdavky	723 625,00	1 031 326,00	948 493,90	91,97
Kapitálové príjmy	10 000,00	10 000,00	9 293,70	92,94
Kapitálové výdavky	0,00	129 274,00	121 339,87	93,86
Príjmy z finančných operácií	0,00	257 315,00	233 062,24	90,57
Výdavky z finančných operácií	23 584,00	27 318,00	26 985,32	98,78
Príjmy spolu	1 736 480,00	2 368 677,00	2 315 584,93	97,76
Výdavky spolu	747 209,00	1 187 918,00	1 096 819,09	92,33

2.2 Rekapitulácia plnenia rozpočtu dcérskej ÚJ – základnej školy k 31. 12. 2024

(v eurách)

Výdavky Základnej školy s MŠ, vrátane ŠJ, ŠKD, CVČ	Schválený rozpočet		Schválený rozpočet spolu	Upravený rozpočet	Skutočné čerpanie	Plnenie v %
	Dotácia zo ŠR	Dotácia z obce				
Bežné výdavky na školstvo	693 514,00	422 998,00	1 116 512,00	1 171 283,00	1 171 253,09	99,99
Kapitálové výdavky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Výdavkové finančné operácie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Spolu bežné, kapitálové výdavky a výdavky z FO	693 514,00	422 998,00	1 116 512,00	1 171 283,00	1 171 253,09	99,99

Príjmy Základnej školy s MŠ, vrátane ŠJ, ŠKD, CVC	x	x	Schválený rozpočet spolu	Upravený rozpočet	Skutočné čerpanie	Plnenie v %
Vlastné rozpočtové bežné príjmy	x	x	51 400,00	44 678,00	48 108,84	107,68
Rozpočtov. príjmy na potraviny v ŠJ	x	x	77 000,00	25 401,00	24 686,64	97,19
Rozpočtové vlastné bežné príjmy	x	x	128 400,00	73 512,00	72 795,48	99,03
Príjmové finančné operácie	x	x	x	0,00	713,61	-----
Príjmy za ZŠsMŠ spolu, vrátane príjmov z FO				73 512,00	73 509,09	99,99

2.3 Celkový výsledok rozpočtového hospodárenia roku 2024 a jeho rozdelenie

Výsledok rozpočtového hospodárenia zistený po zúčtovaní celkových príjmov a výdavkov, ako výsledok ich súhrnnej bilancie v rozpočte obce podľa príslušných platných ustanovení zákona NR SR číslo 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o z menách a doplnení niektorých zákonov, dokumentuje nasledovná tabuľka. Údaje v nej sú uvádzané v eurách:

Spolu za Obec a ZŠ s MŠ	Rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	1 854 880,00	2 174 874,00	2 146 024,47
Bežné výdavky	1 840 137,00	2 202 609,00	2 119 746,99
Bilancia bežného rozpočtu – prebytok	14 743,00	-27 735,00	26 277,48
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	10 000,00	10 000,00	9 293,70
Kapitálové výdavky	0,00	129 274,00	121 339,87
Bilancia kapitálového rozpočtu	10 000,00	-119 274,00	- 112 046,17
Výsledok hospodárenia bežného a kapitálového rozpočtu - schodok	24 743,00	-147 009,00	-85 768,69
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	0,00	257 315,00	233 775,85
Výdavkové finančné operácie	23 584,00	27 318,00	26 985,32
Zostatok finančných operácií	-23 584,00	229 997,00	206 790,53
Príjmy spolu	1 864 880,00	2 442 189,00	2 389 094,02
Výdavky spolu	1 863 721,00	2 359 201,00	2 268 072,18
Rozdiel príjmov a výdavkov	1 159,00	82 988,00	121 021,84

Bilancia bežného rozpočtu (skutočných bežných príjmov a bežných výdavkov) ukazuje, že obec dosiahla prebytok **26 277,48 €**.

Bilancia kapitálového rozpočtu (kapitálových príjmov a kapitálových výdavkov) ukazuje, že obec vykázala **schodok** kapitálového rozpočtu v sume **- 112 046,17 €**.

Sumár celkových skutočných **bežných a kapitálových príjmov** ($2 146 024,47 € + 9 293,70 € = 2 155 318,17 €$) bol v roku 2024 nižší ako sumár celkových skutočných **bežných a kapitálových výdavkov** ($2 119 746,99 € + 121 339,87 € = 2 241 086,86 €$) o **85 768,69 €**, čo znamená, že výsledkom celkového rozpočtového hospodárenia obce v roku 2024 podľa § 2 písm. b) a c) a § 10 ods.3 písm. a) a b) zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení je **schodok** v sume **-85 768,69 €**.

Skutočné **príjmové finančné operácie** v roku 2024 boli v sume **233 775,85 eur** (z toho obec 233 062,24 eur a škola 713,61 eur). Skutočné **výdavkové finančné operácie** v roku 2024 boli v sume **26 985,32** predstavovali sčasti splatené istiny úverov (*spolu v sume 23 651,30 eur*), ktoré obec plánuje spláca ŠFRB a bankám a 3 334,02 eur boli vratky finančnej zábezpeky nájomcom bytového domu č. 1477, ktorým sa skončil v priebehu roka 2024 nájom. Zostatok **finančných operácií v roku 2024** teda predstavoval sumu **206 790,53 eur** (*233 775,85 eur - 26 985,32 eur*). Po vylúčení finančných prostriedkov vedených na osobitnom účte v školskej jedálni základnej škole s materskou školou v sume a úprave zostatku FO o cudzie zdroje a nevyčerpané účelové dotácie, ktoré prešli do roku 2025 bol zostatok tiež zdrojom tvorby Rezervného fondu.

Celkový rozdiel príjmov a výdavkov obce v roku 2024 predstavuje reálne sumu FP **121 021,84 eur**, ktorú je v účtovníctve obce zaevidovaná nasledovne:

- konečný stav peňazí na základnom bežnom bankovom účte (B1) **68 555,00 eur,**
- časť zostatku FO roku 2024 odvedená na účet RF do 31. 12. 2024 (B4) **23 990,00 eur,**
- konečný stav peňazí na ceste - účet 261* k 31.12.2024 **2 000,00 eur,**
- konečný zostatok hotových peňazí v pokladni (účet 211*) **202,16 eur,**
- neodvedená suma do 31.12.2024 na účet sociálneho fondu (B3) **- 11,68 eur,**
- neodvedená suma z účtu ZŠ do 31.12.2024 (obci poukázaná v januári 2025) **24,50 eur,**
- finančná zábezpeka od nájomníkov – depozit BD 1477; **17 525,82 eur,**
- finančná zábezpeka od rodičov detí na stravu na účte v jedálni základnej školy **713,61 eur,**
- finančné prostriedky obce vinkulované na účte depozitu v prospech ŠFRB **5 264,88 eur,**
- rozdiel príjmov a výdavkov FO r. 2024 na mimorozpočtovom účte FOU BD 1477 bez refundovaných bank. poplatkov zo základného BÚ obce (2 806,80 €– 49,25 €) **2 757,55 eur.**

Upravený konečný zostatok prostriedkov finančných operácií k 31.12.2024 po odpočítaní cudzích zdrojov na mimo rozpočtových účtoch obce a školy (*spolu v sume 26 261,86 eur*) predstavuje sumu **94 759,98 eur** a je tiež zdrojom tvorby rezervného fondu bez schvaľovania v obecnom zastupiteľstve po odpočítaní neminutých účelových dotácií roku 2024 na kompetencie v školstve - spolu v sume **16 771,70 eur** a záväzku voči sociálnemu fondu v sume **11,68 eur**.

3. Plán rozpočtu na roky 2025 – 2027

3.1 Príjmy celkom

	Skutočnosť k 31.12.2024	Plán na rok 2025	Plán na rok 2026	Plán na rok 2027
Príjmy celkom	2 389 094,02	1 864 880	1 864 880	1 950 880
<i>z toho :</i>				
Bežné príjmy obce	2 073 228,99	1 726 480	1 726 480	1 801 480
Kapitálové príjmy	9 293,70	10 000	10 000	20 000
Finančné príjmy	233 775,85	0	0	0
Rozpočt. potraviny ŠJ	24 686,64	77 000	77 000	78 000
Príjmy RO – ZŠ s MŠ	48 108,84	51 400	51 400	51 400

Poznámka: Sumy skutočných príjmov v eurách a centoch, plánované príjmy na roky 2025 – 2027 v celých eurách

3.2 Výdavky celkom

	Skutočnosť k 31.12.2024	Plán na rok 2025	Plán na rok 2026	Plán na rok 2027
Výdavky celkom	2 268 072,18	1 849 539	1 854 852	1 903 770
<i>z toho :</i>				
Bežné výdavky obce	948 493,90	733 027	738 340	752 320
Kapitálové výdavky	121 339,87	0	0	0
Finančné výdavky	26 985,32	23 584	23 584	26 200

Poznámka: Sumy skutočných výdavkov v eurách a centoch, plánované výdavky na r. 2025 – 2027 v celých eurách

4. Bilancia aktív a pasív k 31. 12. 2024 v celých €

4.1 Aktíva a pasíva za materskú účtovnú jednotku – obec bez základnej školy

A K T Í V A	KZ 31. 12. 2024	KZ 31. 12. 2023
A) Neobežný majetok spolu (netto)	3 893 927	3 459 820
z toho :		
• Dlhodobý nehmotný majetok	17 240	20 196
• Dlhodobý hmotný majetok	3 307 607	2 870 544
• Dlhodobý finančný majetok	569 080	569 080
B) Obežný majetok spolu	259 282	379 956
z toho :		
• Zásoby	31 504	32 183
• Pohľadávky	19 297	24 362
• Finančný majetok	195 500	295 386
• Poskytnuté návratné finančné výpomoci krátkodobé		
• Transfery obce jej RO, PO	12 981	28 025
C) Časové rozlíšenie – náklady BO	9 797	11 285
D) Vzťahy k účtom klientov štát. pokladnice	0	0
Majetok spolu	4 163 006	3 851 061
P A S Í V A	KZ 31. 12. 2024	KZ 31. 12. 2023
A) Vlastné imanie	2 156 510	2 178 072
z toho :		
• Oceňovacie rozdiely	0	0
• Zákonný RF a ostatné fondy (od 1.1.2008)	0	0
• výsledok hospodárenia (VH)	2 156 510	2 178 072
z toho:		
1. Nevysporiadaný VH minul. rokov	2 178 072	1 996 905
2. VH za bežné účtovné obdobie	-21 562	181 167
B) Záväzky spolu	1 098 678	728 641
z toho :		
• Rezervy	4 428	7 618
• Zúčtovanie medzi subjektmi VS	16 772	35 131
• Dlhodobé záväzky	582 708	598 008
z toho:		
1. záväzky zo sociálneho fondu	318	558
2. záväzky z nájmu	0	0
• Krátkodobé záväzky	487 303	71 428
• Bankové úvery a výpomoci	7 467	16 456
C) Časové rozlíšenie – výnosy BO	907 818	944 348
D) Vzťahy k účtom klientov štátnej pokladnice	0	0
Vlastné imanie a záväzky spolu	4 163 006	3 851 061

Poznámka: Sumy aktív a pasív za roky 2023 a 2024 sú uvádzané v celých eurách

Ako vidno z porovnania konečného čistého zostatku aktív k 31. 12. 2024 obec zaznamenala zmenu oproti roku 2023, keď celková hodnota aktív v netto vzrástla o 311 945,00 €.

20

Obec vlastnila **dlhodobý neobežný majetok** k 31. 12. 2024 v celkovej **brutto** hodnote **5 663 380,35 eur** (k 31.12.2023 to bolo 5 163 626,05 €), čo je nárast oproti roku 2023 o 499 754,30 € (o 9,68 %). V **čistom netto** vyjadrení to predstavuje hodnota dlhodobého neobežného majetku sumu **3 893 926,99 €** (k 31.12.2023 to bolo 3 459 820,09 €).

V sume **prírastku** za rok 2024 je evidované zvýšenie len dlhodobého hmotného majetku v sume **649 675,99 eur**, v tom zvýšenie:

- **stavieb** v sume **319 769,91 eur** (pričom **33 247,18 eur** je prírastok roka 2024 - vybudované workoutového ihrisko na Škrípove vybudované z vlastných FP obce v sume 32 247,18 eur, kúpa drobnej stavby WC pri kultúrnom dome v sume 1 000,- eur a **286 522,73 eur** je presun z účtu obstarania z minulých období pred roka 2024 – zrekonštruovaná a skolaudovaná požiarne zbrojnica DHZ v sume 168 685,55 eur, zrekonštruovaná kotolňa na obecnom úrade v sume 19 588,92 eur, dokončenie inkluzívneho ihriska pri Krištáli z vlastných FP obce v sume 12 700,00 eur, zaradenie aktivované DM z minulých období v sume 18 933,89 eur, zaradenie skolaudovaného parkoviska pri Dome smútku na cintoríne budovaného v minulých obdobiach v sume 61 118,89 eur + oplatenia cintorína v sume 5 495,48 eur);
- **samostatne hnutelných vecí** v sume **3 590,00 eur** (traktorovej kosačky z vlastných prostriedkov obce)
- **dopravných prostriedkov** v sume **4 000,00,- eur** (obstaranie príviesného vozíka v roku 2023 – súprava povodňovej záchranej služby pre DHZ Valaská Belá od MV SR darom – v roku 2024 zaradené do majetku obce presunom z účtu obstarania 042.117);
- **pozemkov** v sume **63 833,41 eur**;
- **obstaranie DHM na strane MD účtu 042** v sume **541 005,40 eur** (v tom: obstaranie prác súvisiacich s rekonštrukciou prevádzkových priestorov futbalového ihriska TJ na Škrípove v sume 426 088,90,00 eur - obec si vzala úver, vybudovanie workoutového ihriska na Škrípove v sume 32 247,18 eur, obstaranie pozemkov 63 810,17 eur z vlastných zdrojov obce, obstaranie závlahového systému na futbalovom ihrisku TJ v Škrípove v sume 14 269,15 eur z účelovej dotácie 8 960 eur + vlastné FP obce, obstaranie traktorovej kosačky z vlastných prostriedkov obce v sume 3 590,00 eur a kúpa drobnej murovanej stavby WC pri kultúrnom dome v sume 1 000,00 eur od fyzickej osoby z vlastných FP obce);
- **poskytnutý preddavok na dlhodobý hmotný majetok** v sume 8 000,00 eur na materiál na vybudovanie závlahového systému na futbalovom ihrisku v časti obce Škrípov.

V sume **úbytku dlhodobého neobežného majetku spolu 149 921,69 eur** započítaná hodnota:

- **138 438,02 eur**, v tom obstaraný majetok v roku 2024 a následne zaradený majetok do používania spolu v sume 100 647,35 (workoutové ihrisko, pozemky, traktorová kosačka, drobná stavba WC pri kultúrnom dome) a 37 790,67 eur je zúčtovanie opravných položiek k nedokončeným investíciám minulých období, pred roka 2024;
- **2 114,32 eur** – vyradeného nefunkčného opotrebeného dlhodobého drobného hmotného majetku;
- **1 369,35 eur** – predaných pozemkov na základe rozhodnutia obecného zastupiteľstva a následne vyradených z majetku obce;
- **8 000,00 eur** – **zúčtovaný poskytnutý preddavok na dlhodobý hmotný majetok** na materiál na vybudovanie závlahového systému na futbalovom ihrisku v časti obce Škrípov.

V rámci **presunov dlhodobého neobežného majetku je zaznamenané zníženie v sume 290 522,73 eur** – t. j. presun majetku z účtu obstarania (042) z minulých období pred roka 2024 na príslušné majetkové účty – stavby (021), dopravné prostriedky (023).

Oprávky k dlhodobému majetku boli k 31. 12. 2024 evidované v účtovníctve v hodnote 1 680 434,90 eur a opravné položky k účtu obstarania dlhodobého majetku (042) boli k 31.12.2024 evidované v sume 89 018,46 eur. Odpisovaný dlhodobý majetok má brutto hodnotu **3 772 077,81 eur** a odpísaný je k 31.12.2024 na 44,54%. Najvyššiu hodnotu odpisovaného DM predstavujú stavby 3 324 351,97 eur (v netto vyjadrení je to 1 936 922,86 eur) a najvyššiu hodnotu neodpisovaného dlhodobého majetku tvoria pozemky spolu v hodnote 740 341,62 eur.

Majetok obce, ktorý je v správe Základnej školy s materskou školou, predstavuje k 31.12.2024 spolu hodnotu 1 177 709,82 eur, vrátane drobného majetku.

Stav dlhodobého finančného majetku k 31. 12. 2024 bol **569 080,00 eur, to znamená že** oproti stavu k 31. 12. 2023 sa nezmenil..

Obec eviduje k 31. 12. 2024 na podsúvahovom účte aj majetok, ku ktorému nemá vlastnícke právo. Ide o pontónový most v hodnote 8 060,74 eur, ktorý má v zmluvnej výpožičke od Vojenských lesov a majetkov SR, št. p., Pliešovce do 31. 12. 2027. Most využíva v časti obce Stanák, ktorá bola zničená v minulých rokoch povodňami.

Dlhodobé pohľadávky obec k 31. 12. 2024 neeviduje, tak ako ich neevidovala ani ku koncu roka 2023.

Stav **krátkodobých pohľadávok** obce k 31. 12. 2024 sa oproti stavu k 31. 12. 2023 znížil zo sumy 24 361,76 eur na sumu 19 296,97 eur, pričom krátkodobé pohľadávky so zostatkovou dobou splatnosti do jedného roka sa znížili o 3 236,12 eur **na sumu 4 104,10 eur**, čo sú zároveň aj pohľadávky v lehote splatnosti. Pohľadávky v sume 15 192,87 eur sú po lehote splatnosti (*zníženie oproti minulému obdobiu, kedy obec vykazovala po lehote splatnosti sumu pohľadávok 17 021,54 eur*) – niektoré z nich sa vymáhajú.

Pohľadávky, na ktoré sa zriadilo záložné právo obec v roku 2024 neevidovala a ani také k 31. 12. 2024 nevykazuje. Taktiež nemá žiadne pohľadávky, s ktorými by nemohla voľne nakladať z dôvodu obmedzeného práva nakladania.

Významnou zložkou krátkodobého finančného majetku (KFM) obce sú finančné prostriedky na bankových účtoch, ktoré k 31. 12. 2024 predstavovali **sumu 195 175,00 eur**, čo je v porovnaní so stavom k 31. 12. 2023 (*294 737,73 eur*) **zníženie** o 99 562,73 eur 33,78%. Ceniny (*123,15 eur*) a peniaze v pokladnici (*202,16 eur*) sa podieľajú na KFM ku koncu roka nevýznamnou hodnotou.

Obec **má** obmedzené právo nakladať s vinkulovaným vkladom na účte IBAN: SK770200000004017848559 v sume **5 264,88 eur** do ukončenia Zmluvy o úvere č. 300/168/2018 uzatvorenej medzi Obcou Valaská Belá a Štátnym fondom rozvoja bývanía – do úplného splatenia všetkých pohľadávok fondu.

Vlastné imanie a záväzky – jednotlivé položky a ich zmeny

Na účte nevysporiadaného VH (*riadok 124 súvahy*) bol zaznamenaný pohyb – presun kladného výsledku hospodárenia roka 2023 v sume 181 166,58 eur €. Po zaúčtovaní presunu je stav účtu 428-*Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov* k 31. 12. 2024 **2 178 071,60 €**.

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie roka 2024 - ako rozdiel medzi účtami výnosov účtovej triedy 6 a účtami nákladov účtovej triedy 5 sume bol vykázaný k 31. 12. 2024 v sume **-21 561,29 eur** (náklady boli vyššie ako výnosy, preto má VH zápornú hodnotu).

V **dlhodobých** záväzkoch obec eviduje významné záväzky v sume **582 707,67 eur**, z čoho je 560 372,20 eur časť nesplateného poskytnutého dlhodobého úveru zo ŠFRB na obstaranie bytového domu č. 1477 a technickej vybavenosti k nemu (*z roku 2018*), ktorý bude obec splácať viac ako 5 rokov; ďalej významnou položkou dlhodobých záväzkov je zábezpeka od nájomníkov BD č. 1477 (depozit) v sume 17 525,82 eur a suma 4 491,77 eur je zmluvné zádržné dodávateľovi za dodanie prác na rekonštrukcii ústredného kúrenia na zdravotnom stredisku, ktoré je splatné do 5 rokov.

Významnou položkou **krátkodobých** záväzkov sú: záväzky voči dodávateľom za dodané tovary a služby v decembri 2024, ktorých doba splatnosti ešte k 31. 12. 2024 neuplynula v sume 428 056,71 eur, záväzok voči ŠFRB (*preúčtovaná čiastka z dlhodobého úveru poskytnutého zo ŠFRB na obstaranie obecného bytového domu č. 1477 a technickú vybavenosť k nemu, ktorá bude splatená do konca roka 2025*) v sume 21 057,66 eur, vrátane úrokov, záväzky voči zamestnancom 20 467,78 eur a záväzky voči Daňovému úradu a orgánom sociálneho a zdravotného poistenia spolu 15 095,79 eur (*2 520,30 eur + 12 575,49 eur*). Záväzky z prijatých preddavok od fyzických osôb za plánované predaje obecných²²

pozemkov podľa rozhodnutia obecného zastupiteľstva činili 2 453,70 eur. Iné záväzky spolu eviduje obec v nevýznamnej sume 171,52 eur.

Všetky krátkodobé záväzky (okrem krátkodobej časti úveru splatnej do konca roka) obec v určených dobách splatnosti vyrovnala v priebehu januára 2024. Obec neeviduje žiadne záväzky po lehote splatnosti, všetky záväzky obce sú v lehote splatnosti.

Obec vytvorila **rezervu vo významnej sume len na overenie IUZ, KUZ a výročnej správy za rok 2024 audítorm (2 200,00 eur)** a na odmeny pri životných a pracovných jubileách pre zamestnancov obce (spolu 2 228,30) **s predpokladom použitia v roku 2025**. Žiadne dlhodobé rezervy obec vo svojom účtovníctve za dané, ani predchádzajúce účtovné obdobie neeviduje.

Významné položky časového rozlíšenia pasív zaznamenala obec len vo výnosoch budúcich období. Sú uvedené v nasledovnej tabuľke v porovnaní s minulým účtovným obdobím:

Významné výnosy budúcich období (384)	31.12.2024	31.12.2023
Výnosy z dlhodobého nájmu hrobových miest (zmluvy na 10 rokov)	6 723,24	9 863,42
Výnosy z novozisteného DM obce	16 155,29	16 695,29
Výnosy z kapitál. transferu na obstaranie UPD ÚP obce (zo ŠR)	6 034,35	7 069,01
Výnosy z kapitál. transferu - obstaranie kamerového systému (zo ŠR)	2 199,83	3 522,23
Výnosy z kapitál. transferu – časť kúpnej ceny obstaraného obecného bytového domu č 1477+ technickej vybavenosti k BD (z MDV SR)	382 443,08	394 776,75
Výnosy z kapitál. transferu – „Rekonšt. a modern. Požiar. zbrojnice (zo ŠR)	40 991,06	41 264,06
Výnosy z kapitál. transferu EF na obstaranie traktora, vlečky, nakladača	52 724,00	56 054,00
Výnosy z kapitál. transferu EF na obstaranie veľkoobj.kontaj.na KO	1 924,00	2 976,00
Výnosy z kapitál. transferu EF na obstaranie detských ihrísk (pri Zdravotnom stredisku „RODINKA“)	21 504,48	22 886,39
Výnosy z kapitál. transferu mimo VS na digitálny merač rýchlosti „Spomal“ – v časti obce Pastierky	874,31	1 174,32
Výnosy z kapitál. transferu mimo VS na drevený altánok pri ihrisku na ZS	5 374,37	5 674,38
Výnosy z kapitál. transferu zo ŠR na rekonštrukciu MK po povodni	358 316,47	378 322,40
Výnosy z kapitál. transferu zo ŠR – dar MV SR obci – príviesny vozík DHZ	3 500,00	4 000,00
Výnosy z kapitál. transferu zo ŠR – zavlažovací systém – futbalové ihrisko	8 960,00	0,00
	907 724,48	944 278,25

Obec účtovala v roku 2024 na strane D účtu 384 – *Výnosy budúcich období* o výnosoch z kapitálového transferu zo ŠR obci v sume 8 960,00 eur (*na závlahový systém na futbalové ihrisko TJ v Škrípove*). Na strane MD účtu 384* účtovala znižovanie stavu majetku obstaraného z účelových kapitálových transferov poskytnutých v minulých účtovných obdobiach o sumu odpisov tohto majetku za rok 2024. Pri výnosoch BO z dlhodobého nájmu hrobových miest obec účtovala na strane MD účtu 384.100 nájomné patriace do účtovného obdobia roka 2024.

4.2 Aktíva a pasíva za konsolidovaný celok (KC) – obec spolu so základnou školou

A K T Í V A	KZ k 31.12.2024	KZ k 31.12.2023
A) Neobežný majetok spolu (netto)	3 936 907	3 514 073
z toho :		
• Dlhodobý nehmotný majetok	17 240	20 196
• Dlhodobý hmotný majetok	3 350 587	2 924 797
• Dlhodobý finančný majetok	569 080	569 080

B) Obežný majetok spolu	356 824	440 650
z toho :		
• Zásoby	35 173	35 625
• Zúčtovanie transferov medzi subjekty VS	0	0
• Pohľadávky	19 297	34 881
• Finančný majetok	302 354	370 144
• Poskytnuté návrat. fin. výpomoci krátkod.	0	0
C) Časové rozlíšenie – náklady BO, PBO	10 938	12 892
D) Vzťahy k účtom klientov štát. pokladnice	0	0
Majetok spolu	4 304 669	3 967 615

P A S Í V A	KZ k 31.12.2024	KZ k 31.12.2023
A) Vlastné imanie	2 149 461	2 168 276
z toho :		
• Oceňovacie rozdiely	0	0
• Zákonný RF a ostatné fondy	0	0
• výsledok hospodárenia (VH)	2 149 461	2 168 276
z toho:		
1. Nevysporiadaný VH minul. rokov	2 171 105	1 990 056
2. VH za bežné účtovné obdobie	-21 644	178 220
B) Záväzky spolu	1 216 500	813 974
z toho :		
• Rezervy	4 428	7 618
• Zúčtovanie medzi subjektmi VS	16 772	35 131
• Dlhodobé záväzky	583 621	599 041
z toho:		
1. záväzky zo sociálneho fondu	1 231	1 590
2. záväzky z nájmu	0	0
• Krátkodobé záväzky	604 212	155 728
• Bankové úvery a výpomoci	7 467	16 456
C) Časové rozlíšenie – výdavky BO, výnosy BO	938 708	985 365
D) Vzťahy k účtom klientov štát. pokladnice	0	0
Vlastné imanie a záväzky spolu	4 304 669	3 967 615

Poznámka: Sumy aktív a pasív za roky 2023 a 2024 uvádzané v celých eurách

Stav dlhodobého neobežného majetku KC (hmotného aj nehmotného spolu) sa v **obstarávacej cene** zvýšil k 31. 12. 2024 **na 6 442 121,21 eur**, čo je nárast o 8,41 % – v peňažnom vyjadrení je to viac o 499 754,30 eur oproti sume 5 942 366,91 eur evidovanej k 31. 12. 2023.

Zostatková hodnota neobežného majetku KC (hmotného aj nehmotného spolu) v netto k 31.12. 2024 bola **3 936 906,78 eur**, čo je oproti roku stavu k 31.12.2023 (kedy bola evidovaná netto hodnota majetku KC v sume 3 514 072,88 eur) zvýšenie netto hodnoty majetku o 422 833,90 eur, čo je nárast o 12,03 %.

Prírastok a úbytok dlhodobého majetku v rámci KC:

Prírastok ani úbytok dlhodobého neobežného nehmotného majetku v rámci KC nebol

zaznamenaný. Prírastok dlhodobého neobežného hmotného majetku v rámci KC bol zaznamenaný len v materskej účtovnej jednotke:

V sume **prírastku** za rok 2024 (tabuľka 2 ku KUZ 2024) je evidované zvýšenie len dlhodobého hmotného majetku v sume **649 675,99 eur**, v tom zvýšenie: **stavieb** v sume **319 769,91 eur** (pričom **33 247,18 eur** je prírastok roka 2024 - vybudované workoutového ihrisko na Škrípove vybudované z vlastných FP obce v sume 32 247,18 eur, kúpa drobnej stavby WC pri kultúrnom dome v sume 1 000,- eur a **286 522,73 eur** je presun z účtu obstarania z minulých období pred roka 2024 – zrekonštruovaná a skolaudovaná požiarňa zbrojnica DHZ v sume 168 685,55 eur, zrekonštruovaná kotolňa na obecnom úrade v sume 19 588,92 eur, dokončenie inkluzívneho ihriska pri Krištáli z vlastných FP obce v sume 12 700,00 eur, zaradenie aktivované DM z minulých období v sume 18 933,89 eur, zaradenie skolaudovaného parkoviska pri Dome smútku na cintoríne budovaného v minulých obdobiach v sume 61 118,89 eur + oplotenia cintorína v sume 5 495,48 eur; **samostatne hnutelných vecí** v sume **3 590,00 eur** (traktorovej kosačky z vlastných prostriedkov obce); **dopravných prostriedkov** v sume **4 000,00,- eur** (obstaranie príviesného vozíka v roku 2023 – súprava povodňovej záchranej služby pre DHZ Valaská Belá od MV SR darom – v roku 2024 zaradené do majetku obce presunom z účtu obstarania 042.117); **pozemkov** v sume **63 833,41 eur**; **obstaranie DHM na strane MD účtu 042** v sume **541 005,40 eur** (v tom: obstaranie prác súvisiacich s rekonštrukciou prevádzkových priestorov futbalového ihriska TJ na Škrípove v sume 426 088,90,00 eur - obec si vzala úver, vybudovanie workoutového ihriska na Škrípove v sume 32 247,18 eur, obstaranie pozemkov 63 810,17 eur z vlastných zdrojov obce, obstaranie závlahového systému na futbalovom ihrisku TJ v Škrípove v sume 14 269,15 eur z účelovej dotácie 8 960 eur + vlastné FP obce, obstaranie traktorovej kosačky z vlastných prostriedkov obce v sume 3 590,00 eur a kúpa drobnej murovanej stavby WC pri kultúrnom dome v sume 1 000,00 eur od fyzickej osoby z vlastných FP obce); **poskytnutý preddavok na dlhodobý hmotný majetok** v sume 8 000,00 eur na materiál na vybudovanie závlahového systému na futbalovom ihrisku.

V sume **úbytku** za rok 2024 (tabuľka 2 ku KUZ 2024) je evidované zníženie **dlhodobého neobežného majetku spolu 149 921,69 eur**, v tejto sume je započítaná hodnota **138 438,02 eur** (to je suma obstaraného majetku v roku 2024 a následne zaradeného do používania spolu 100 647,35 eur - workoutové ihrisko, pozemky, traktorová kosačka, drobná stavba WC pri kultúrnom dome - a 37 790,67 eur je zúčtovanie opravných položiek k nedokončeným investíciám minulých období, pred roka 2024); **2 114,32 eur** – vyradeného nefunkčného opotrebeného dlhodobého drobného hmotného majetku; **1 369,35 eur** – predaných pozemkov na základe rozhodnutia obecného zastupiteľstva a následne vyradených z majetku obce; **8 000,00 eur** – **zúčtovaný poskytnutý preddavok na dlhodobý hmotný majetok** na materiál na vybudovanie závlahového systému na futbalovom ihrisku.

V kolónke **presun dlhodobého neobežného majetku** (tabuľka 2 ku KUZ 2024) je zaznamenané **zníženie v sume -290 522,73 eur** – t. j. presun majetku z účtu obstarania (042) z minulých období pred roka 2024 na príslušné majetkové účty – stavby (021), dopravné prostriedky (023).

Stav a pohyb vlastného imania KC (prírastok a úbytok)

V rámci KC obce v položke vlastného imania „Oceňovacie rozdiely z preceňovania majetku“ a v položke „Oceňovacie rozdiely z kapitálových účastí“ neboli evidované žiadne zmeny, taktiež neboli v KC tvorený „zákonný rezervný fond“ ani iné fondy. Výsledná suma položky „Nevysporiadaného výsledku hospodárenia minulých rokov“ – k 31. 12. 2024 bola **2 171 105,46 €**.

Ďalšiu položku vlastného imania „Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie“ ovplyvnila hlavne materská ÚJ, ktorá dosiahla v roku 2024 záporný hospodársky výsledok **-21 561,29 eur**. Dcérska ÚJ – základná škola dosiahla záporný výsledok hospodárenia v minimálnej sume **-83,02 eur**. **Konsolidovaný výsledok hospodárenia za účtovné obdobie bol záporný v celkovej sume - 21 644,31 eur**.

Časové rozlíšenie pasív

V rámci KC zaznamenala **minimálne výdavky budúcich období** spolu v sume 93,45 eur. eura len materská ÚJ – obec. **Vo výnosoch budúcich období** významnejšie sumy položiek²⁵

časového rozlíšenia zaznamenala tak materská ÚJ – obec v sume 907 724,48 eur, ako aj dcérska ÚJ – ZŠsMŠ v sume 30 890,04 eur. Sú uvedené v nasledovnej tabuľke v porovnaní s minulým účtovným obdobím:

(v eurách)

Výnosov budúcich období	31.12.2024	31.12.2023
Obec - prijaté a nespotrebované FP z KT (účet 384) zo ŠR, EF, RF	884 845,95	917 719,54
Obec - Výnosy z nájmu hrobových miest (platené na 10 rokov)	6 723,24	9 863,42
Obec - novozistený neodpísaný DM obce z MO (šatne na futb.ihr.)	16 155,29	16 695,29
ZŠsMŠ - prijaté a nespotrebované FP z KT (účet 384) zo ŠR	30 024,86	39 567,45
ZŠsMŠ - predplatné	12,60	12,70
ZŠsMŠ - ostatné položky	852,58	436,73
Položky VBO spolu	938 614,52	985 295,13

Významné položky časového rozlíšenia pasív, ktoré zaznamenala len materská ÚJ – obec vo výnosoch budúcich období sú uvedené už skôr v texte v údajoch o aktívach a pasívach na str. 23 za materskú ÚJ v tabuľke v porovnaní s minulým účtovným obdobím:

5. Vývoj pohľadávok a záväzkov

5.1 Pohľadávky, záväzky, úvery **za materskú účtovnú jednotku (obec)**

5.1.1 Pohľadávky obce

Dlhodobé pohľadávky obec k 31. 12. 2024 neviduje, tak ako ich nevidovala ani ku koncu roka 2023.

Stav krátkodobých pohľadávok obce k 31. 12. 2024 sa oproti stavu k 31. 12. 2023 znížil zo sumy 24 361,76 eur na sumu 19 296,97 eur, pričom krátkodobé pohľadávky so zostatkovou dobou splatnosti do jedného roka sa znížili o 3 236,12 eur na sumu **4 104,10 eur**, čo sú zároveň aj pohľadávky v lehote splatnosti. Pohľadávky v sume 15 192,87 eur sú po lehote splatnosti (zníženie oproti minulému obdobiu, kedy obec vykazovala po lehote splatnosti sumu pohľadávok 17 021,54 eur) – niektoré z nich sa vymáhajú.

Pohľadávky, na ktoré by bolo zriadené záložné právo obec v roku 2024 nevidovala a ani také k 31. 12. 2024 nevykazuje. Taktiež nemá žiadne pohľadávky, s ktorými by nemohla voľne nakladať z dôvodu obmedzeného práva nakladania.

5.1.2 Záväzky obce

V dlhodobých záväzkoch obec eviduje významné záväzky v sume **582 707,67 eur**, z čoho je 560 372,20 eur časť nesplateného poskytnutého dlhodobého úveru zo ŠFRB na obstaranie bytového domu č. 1477 a technickej vybavenosti k nemu (z roku 2018), ktorý bude obec splácať viac ako 5 rokov; ďalej významnou položkou dlhodobých záväzkov je zábezpeka od nájomníkov BD č. 1477 (depozit) v sume 17 525,82 eur a suma 4 491,77 eur je zmluvné zádržné dodávateľovi za dodanie prác na rekonštrukcii ústredného kúrenia na zdravotnom stredisku, ktoré je splatné do 5 rokov.

Významnou položkou krátkodobých záväzkov sú: záväzky voči dodávateľom za dodané tovary a služby v decembri 2024, ktorých doba splatnosti ešte k 31. 12. 2024 neuplynula v sume 428 056,71 eur, záväzok voči ŠFRB (preúčtovaná čiastka z dlhodobého úveru poskytnutého zo ŠFRB na obstaranie obecného bytového domu č. 1477 a technickú vybavenosť k nemu, ktorá bude splatená do konca roka 2025) v sume 21 057,66 eur, vrátane úrokov, záväzky voči zamestnancom 20 467,78 eur a záväzky voči Daňovému úradu a orgánom sociálneho a zdravotného poistenia spolu 15 095,79 eur (2 520,30 eur +

26

12 575,49 eur). Závazky z prijatých preddavok od fyzických osôb za plánované predaje obecných pozemkov podľa rozhodnutia obecného zastupiteľstva činili 2 453,70 eur. Iné záväzky spolu eviduje obec v nevýznamnej sume 171,52 eur.

Všetky krátkodobé záväzky (okrem krátkodobej časti úveru splatnej do konca roka) obec v určených dobách splatnosti vyrovnala v priebehu januára 2025.

5.1.3 Úvery obce

V bežnom účtovnom období obec pravidelne splácala úver, ktorý jej ešte v roku 2018 poskytla Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s., na zaplatenie časti kúpnej ceny obstarávanej technickej vybavenosti k obecnému bytovému domu č. 1477. Suma poskytnutého úveru bola **59 805,25 eur**, išlo o nepripísaný úver, finančné prostriedky boli z banky prevedené priamo na účet predávajúceho po splnení všetkých zmluvných podmienok. Do 31. 12. 2024 **obec splatila** banke z tohto úveru podľa zmluvy už čiastku **52 688,00 eur** z istiny a úroky v roku 2024 zaplatila v sume 486,90 eur. Dátum splatnosti úveru zo SZRB, a. s., je do 21. 10. 2025.

Nesplatená výška istiny k 31.12.2024 predstavuje sumu **7 117,25 eur + zmluvné úroky 350,00 eur**.

Záväzok obce z úveru nie je zo strany Slovenskej záručnej a rozvojovej banka, a. s., zabezpečený dohodou o vyplňovacom práve k blankozmenke, ani nijakou inou dohodou.

5.2 Pohľadávky, záväzky, úvery **za konsolidovaný celok (KC)**

5.2.1 Pohľadávky KC

Konsolidovaný celok **neviduje k 31.12.2024 dlhodobé pohľadávky**, vykazuje len **krátkodobé pohľadávky** v sume **19 296,97 eur**, čo je výrazné zníženie oproti stavu k 31.12.2023 (34 881,14 eur).

Významné krátkodobé pohľadávky má len materská účtovná jednotka – obec, z ktorých najväčšie sú v skupine nájom z bytov a nebytových priestorov (11 908,18 eur). Ďalšiu skupinu tvoria pohľadávky z nedaňových príjmov obce spolu 3 303,05 eur, v tom nezaplatené vyrubené poplatky za komunálny odpad občanom (1 728,20 eur), do konca roka 2024 nezaplatené odberateľské faktúry (1 136,10 eur) a ešte do konca roka predpísané platby za opatrovateľskú službu za 12/2024 (438,75 eur). Ostatné pohľadávky sú v nevýznamnej sume.

Prehľad pohľadávok podľa vekovej štruktúry a podľa splatnosti

(v eurách)

Pohľadávky podľa doby splatnosti <u>brutto</u>	Zostatok k 31.12.2024	Zostatok k 31.12.2023
Pohľadávky v lehote splatnosti	4 104,10	17 859,60
<i>Pohľadávky so zostatkovou dobou splatnosti do jedného roka vrátane</i>	4 104,10	17 859,60
Pohľadávky po lehote splatnosti	15 192,87	17 021,54
Spolu	19 296,97	34 881,14

Na pohľadávkach **po lehote** splatnosti sa najväčšou mierou podieľajú pohľadávky v materskej ÚJ – obci (neuhradené nájomné za nebytové priestory a nájomné + príslušenstvo za byty v obecnom bytovom dome č. 1477 neodvedené správcovi na účet obce, nezaplatené odberateľské faktúry a poplatky za vývoz KO za minulé obdobia).

Opravné položky **k pohľadávkam** v rámci KC v roku 2024 tvorené neboli. Pohľadávky, na ktoré sa zriadilo záložné právo, pri ktorých má účtovná jednotka obmedzené právo s nimi nakladať, obec v rámci svojho KC v danom účtovnom období nevykazuje.

5.2.2 Závazky KC

Dlhodobé záväzky - okrem nevýznamného záväzku zo Sociálneho fondu v materskej účtovnej jednotke v sume 317,88 eur a záväzku zo Sociálneho fondu v dcérskej účtovnej jednotke v sume 913,35 eur, sú **ostatné dlhodobé záväzky evidované len v materskej účtovnej jednotke – obci** v sume **582 707,67 eur**, z čoho je 560 372,20 eur časť nesplateného poskytnutého dlhodobého úveru zo ŠFRB na obstaranie bytového domu č. 1477 a technickej vybavenosti k nemu (z roku 2018), ktorý bude obec splácať viac ako 5 rokov; ďalej významnou položkou dlhodobých záväzkov je zábezpeka od nájomníkov BD č. 1477 (depozit) v sume 17 525,82 eur a suma 4 491,77 eur je zmluvné zádržné dodávateľovi za dodanie prác na rekonštrukcii ústredného kúrenia na zdravotnom stredisku, ktoré je splatné do 5 rokov. **Záväzky po lehote splatnosti obec v rámci KC neviduje žiadne.**

V **krátkodobých záväzkoch** KC bol k 31. 12. 2024 konečný stav **604 211,91 €**, čo je oproti minulému obdobiu (155 728,36 €) výrazné zvýšenie krátkodobých záväzkov o 448 483,55 € (skoro o 288 %). V sume krátkodobých záväzkov sú všetky záväzky v lehote splatnosti, z toho za obec je to suma 487 303,16 € a školu – dcérsku ÚJ 116 908,75 €.

Významnou položkou **krátkodobých záväzkov** v materskej ÚJ sú: záväzky voči dodávateľom za dodané tovary a služby v decembri 2024, ktorých doba splatnosti ešte k 31. 12. 2024 neuplynula v sume 428 056,71 eur, záväzkov voči ŠFRB (čiastka z dlhodobého úveru poskytnutého zo ŠFRB na obstaranie obecného bytového domu č. 1477 a technickú vybavenosť k nemu, ktorá bude splatená do konca roka 2025 v sume 21 057,66 eur, vrátane úrokov), záväzky voči zamestnancom 20 467,78 eur, záväzky voči DÚ a orgánom sociálneho a zdravotného poistenia spolu 15 095,79 (2 520,30 eur + 12 575,49 eur) a záväzky voči FO – prijaté preddavky od FO (za pozemky) v sume 2 453,70 eur,

Všetky krátkodobé záväzky (okrem krátkodobej časti úveru splatnej do konca roka) obec v určených dobách splatnosti vyrovnala v priebehu januára 2025.

Významné záväzky materskej ÚJ – obce	Hodnota záväzku v € k 31.12.2024	Opis
321.000 – Dodávatelia	428 056,71	DF z r. 2024 za rôzne služby, el. energiu, vodu splatné v r. 2025
324.000 – Prijaté preddavky	2 453,70	Preddavkové platby od FO - za predaje obecných pozemkov
331.100 – Zamestnanci	20 467,78	Mzdy za 12/2024 vyplácané na osobné účty a z pokladne v 1/2025
336.10* – zákonné odvody	12 575,49	Zákonné odvody – zdravotné, sociálne, dôchodkové – za 12/2024
342.000 – Ostat.priame dane	2 520,30	Zúčt.dane z príjmu FO zo závisl. činnosti a daň.b onus,... – za 12/2024
479.10* – ostatné záväzky	21 057,66	Časť úveru poskytnutého zo ŠFRB splatná do 31.12.2025

Významné položky **krátkodobých záväzkov** splatných do jedného roka v dcérskej ÚJ ZŠsMŠ sú:

Významné záväzky dcérskej ÚJ – ZŠsMŠ	Hodnota záväzku v € k 31.12.2024	Opis
321.000 – Dodávatelia	7 621,79	DF z r. 2024 za rôzne služby, el. energiu, vodu splatné v r. 2025
324.000 – Prijaté preddavky	4 081,31	Preddavkové platby od FO
331.100 – Zamestnanci	55 782,72	Mzdy vyplácané na osobné účty – za 12/2024
336.10* – zákonné odvody	38 385,70	Zákonné odvody – zdravotné, sociálne, dôchodkové – za 12/2024
342.000 – Ostat.priame dane	8 507,99	Zúčt.dane z príjmu FO zo závisl. činnosti a daň.b onus,... – za 12/2024
379.000 – Iné záväzky	2 529,24	

5.2.3 Úvery KC

V rámci konsolidovaného celku má bankový úver **len obec**, z ktorého má nesplatenú istinu k 31.12.2024 spolu s úrokmi v sume **7 467,25 eur**. Podrobnejšie skomentované v texte na strane 27 v bode „**5.1.3 Úvery obce**“.

6. Účtovný výsledok hospodárenia

6.1 Účtovný výsledok hospodárenia za **obec – materskú účtovnú jednotku**

Účtovný výsledok hospodárenia zistený z účtovníctva ako rozdiel výnosov a nákladov (rozdiel účtovných tried 6–Výnosy a 5–Náklady) predstavoval v roku 2024 zápornú hodnotu **-21 561,29 € po zdanení** za hlavnú činnosť obce (v roku 2023 bol účtovný výsledok hospodárenia obce kladný v sume 181 166,58 €). Podnikateľskú činnosť v danom účtovnom období obec neuskutočňovala.

Všetky výnosy obce v roku 2024 spolu predstavujú čiastku **1 370 512,55 eur**. V porovnaní s celkovými výnosmi obce v roku 2023 (kedy boli výnosy spolu 1 501 482,11 eur) sú nižšie o 8,7 %, čo je v kvantitatívnom vyjadrení menej o 130 969,56 €.

Všetky náklady obce v roku 2024 spolu predstavujú čiastku **1 392 073,84 eur**. V porovnaní s celkovými nákladmi obce v roku 2023 (kedy boli náklady spolu 1 320 315,53 eur) je to zvýšenie o 71 758,31 eur, čo je nárast 5,4 %.

Účtovný výsledok hospodárenia obce síce nie je krytý reálnym zostatkom peňazí, keďže nezohľadňuje naakumulované peňažné prostriedky z minulých účtovných období, ale ani platby, ktoré sa viažu na budúce účtovné obdobie (výnosy budúcich období), ale je dôležitým ekonomickým ukazovateľom toho, ako obec v konkrétnom účtovnom období roka 2024 hospodárila.

Daňové priznanie k dani z príjmu Obce Valaská Belá za rok 2024 bolo obecným úradom vypracované a v zákonnej lehote podané na Daňový úrad v Prievidzi. Obec v roku 2024 účtovala len o takých príjmoch podliehajúcich dani z príjmov právnických osôb, ktoré sú od dane z príjmu právnických osôb zákonom oslobodené, nevznikla jej žiadna daňová povinnosť.

6.2 Účtovný výsledok hospodárenia **za konsolidovaný celok (KC)**

Konsolidovaný celok dosiahol v roku 2024 účtovný výsledok hospodárenia, zistený z účtovníctva ako rozdiel výnosov a nákladov v sume **-21 644,31 eur**.

Výnosy konsolidovaného celku v €

Druh výnosov	Popis /číslo účtu a názov/	Rok 2024	Rok 2023
Tržby za vlastné výkony a tovar	602 – Tržby z predaja služieb	66 140,11	75 620,54
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	632 – Daňové výnosy samosprávy	846 105,95	844 961,44
	633 – Výnosy z poplatkov	92 839,49	86 106,62
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	641 – Tržby z predaja DNM a DHM	7 488,80	5 476,05
	642 – Tržby z predaja materiálu	746,88	809,03
	645 – Ostatné pokuty, penále, ...	228,00	332,00
	648 – Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	99 118,90	138 164,34
Zúčtovanie rezerv a opr. pol. z prevádzkovej a finančnej činnosti, zúčtov. časov. rozlíš.	653 – Zúčtovanie ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti	7 618,43	8 932,46
	658 – Zúčtovanie ostatných opravných položiek z prevádzk.činn.	0,00	0,00
Finančné výnosy	662 – Úroky	0,00	0,00
	664 – Výnosy z precenenia CP	0,00	97 160,00

Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC, a v RO a PO zriadených obcou	693 – Výnosy obce z BT zo ŠR a iné	1 027 408,94	971 887,16
	694 – Výnosy z KT zo ŠR a od iných subjektov verejn. správy	51 180,24	40 461,87
	697 – Výnosy obce z BT od ostat. subjektov mimo verej. správy	10 470,00	7 060,84
	698 – Výnosy obce z KT od ostat. subjektov mimo verej. správy	1 140,02	1 140,02
Spolu	x	2 210 485,76	2 278 112,37

Všetky výnosy konsolidovaného celku predstavujú spolu sumu **2 210 485,76 eur**, čo je oproti minulému účtovnému obdobiu (2 278 112,37 eur) **zníženie o 67 626,61 eur** (približne o 3,0 %).

Najvýraznejšou výnosovou skupinou boli výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obci **1 090 199,20 eur**, ktoré boli o 69 649,31 eur vyššie ako v roku 2023 a na celkových výnosov KC sa podieľajú 49,32%. Z toho výnosy KC z bežných transferov zo ŠR a iné boli v sume **1 027 408,94 eur** (t. j. 46,48%) – z toho bolo 805 650,67 eur vo výnosoch v dcérskej ÚJ – základnej škole a 221 758,27 eur v materskej ÚJ – obci. Ďalej výnosy samosprávy z kapitálových transferov zo ŠR boli 51 180,24 eur (2,32% z celkových výnosov KC), výnosy samosprávy z bežných transferov od ostatných subjektov verejnej správy mala len obec v sume 10 470,00 eur (0,47%) a výnosy z kapitálových transferov od ostatných subjektov mimo verejnej správy mala tiež len obec v sume 1 140,02 eur (0,05% z celkových príjmov KC).

Druhou najväčšou percentuálnou mierou sa na výnosoch KC podieľa skupina daňových výnosov a poplatkov spolu **938 945,44 eur**, čo je 42,48% z celkových výnosov KC. Z toho **daňové výnosy samosprávy** boli v sume **846 105,95 eur** (t. j. 38,27%), tieto mala **len materskej ÚJ - obec**. Výnosy z poplatkov po eliminácii v sume **92 839,49 eur** (t. j. 4,20%) evidované len v materskej ÚJ - obci.

Tretou v poradí výnosnosti KC je skupina príjmov ostatných výnosov spolu **107 582,58 eur**, čo je 4,87% z celkových výnosov KC, pričom najväčšiu položku tvoria ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti **99 118,90** (t. j. 4,48 %) - z toho bolo 89 902,42 eur vo výnosoch obce a 9 216,48 eur vo výnosoch základnej školy, tržby z predaja dlhodobého nehmotného a hmotného majetku boli 7 488,80 eur (0,34% z celkových výnosov KC) a evidovala ich len materská ÚJ – obec. Ostatné položky v tejto skupine – tržby z predaja materiálu (746,88 eur) a ostatné pokuty a penále (228,00 eur) tvorili len bezvýznamný podiel na celkových výnosov KC 0,04% mala ich len materská ÚJ – obec.

Štvrtou skupinou v poradí výnosnosti KC boli výnosy za vlastné výkony a tovar spolu **66 140,11 eur**, čo je podiel 2,99 %, čo boli všetko výnosy z predaja služieb, z toho 61 558,20 eur boli výnosy základnej školy a 4 581,91 eur výnosy obce.

Piatou skupinou v poradí výnosnosti KC boli výnosy zo zúčtovania rezerv a ostatných opravných položiek z prevádzkovej činnosti, pričom v tejto skupine boli zaznamenané výnosy len v položke zúčtovanie ostatných rezerv a v rámci KC len v materskej ÚJ v sume **7 618,43 eur** (0,34%).

Náklady konsolidovaného celku v €

Druh nákladov	Popis /číslo účtu a názov/	Rok 2024	Rok 2023
Spotrebované nákupy	501 – Spotreba materiálu	186 044,51	178 877,68
	502 – Spotreba energie	82 836,28	144 714,31
Služby	511 – Opravy a udržiavanie	204 797,61	108 670,11
	512 – Cestovné	2 575,06	2 375,02
	513 – Náklady na reprezentáciu	2 399,16	2 658,06
	518 – Ostatné služby	183 566,70	202 305,12

Osobné náklady	521 – Mzdové náklady	952 557,62	874 379,10
	524 – Zákonné sociálne poistenie	322 058,99	295 630,14
	525 – Ostatné sociálne poistenie	13 753,32	13 243,76
	527 – Zákonné sociálne náklady	48 070,23	45 206,90
Dane a poplatky	538 – Ostatné dane a poplatky	16 666,60	8 996,82
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	541 – Zostatková cena predaného DM	1 367,36	8 897,24
	544 – Zmluvné pokuty, penále, úroky	20 000,00	0,00
	545 – Ostatné pokuty, penále a úroky...	0,00	307,20
	546 – Odpis pohľadávky	1 371,10	0,00
	548 – Ostatné náklady na prev. činnosť	5 837,29	8 867,48
Odpisy, rezervy, opravné položky z prevádzkovej a finančnej činnosti	551 – Odpisy DHM a DNM	116 825,39	112 896,00
	553 – Tvorba ostatných. rezerv z prevádzkovej činnosti	4 428,30	7 618,43
	558 – Tvorba ostatných opravných položiek z prevádzkovej činnosti	0,00	5 040,95
Finančné náklady	562 – Úroky	6 424,22	6 729,68
	568 – Ostatné finančné náklady	11 897,27	7 503,42
Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	585 – Náklady na transfery z rozpočtu obce ostat. subj. VS	9 729,20	8 529,36
	586 – Nákl. - "- subjektom mimo VS	37 873,86	33 455,48
	587 – Nákl. - ostatné transfery	1 050,00	22 990,00
		2 232 130,07	2 099 892,26

Všetky náklady konsolidovaného celku predstavujú spolu sumu **2 232 130,07 eur**, čo je oproti minulému účtovnému obdobiu (2 099 892,26 eur) zvýšenie o 132 237,81 eur (5,92%).

Najväčšou percentuálnou mierou sa na nákladoch konsolidovaného celku podieľajú **osobné náklady** – spolu **1 336 440,16 eur** (t. j. **59,87 %** z celkových nákladov KC), z toho boli:

- **mzdové náklady** v sume **952 557,62 eur** (tvoria 42,67%, z celkových nákladov KC), pričom v materskej ÚJ **sa znížili** oproti minulému roku o 2 903,37 eur na sumu 270 539,65 eur a v dcérskej ÚJ – ZŠsMŠ **naopak vzrástli o 81 081,89 eur** na sumu 682 017,97 eur;
- **náklady na zákonné sociálne poistenie zamestnancov** v sume **322 058,99 eur** (14,43% z celkových nákladov KC), pričom v materskej ÚJ je to 88 752,58 eur a v dcérskej ÚJ – ZŠsMŠ 233 306,41 eur;
- **zákonné sociálne náklady** boli **48 070,23 eur** (2,15% z celkových nákladov KC), pričom v materskej ÚJ je to 16 737,68 eur a v dcérskej ÚJ je to 31 332,55 eur;
- **ostatné sociálne poistenie** – náklady boli v KC spolu **13 753,32 eur** (0,62% z celkových nákladov KC), pričom a materskej ÚJ to bolo 1 806,00 eur a v dcérskej ÚJ – ZŠsMŠ 11947,32 eur.

Druhou najvýraznejšou nákladovou skupinou sú **náklady na služby**, ktoré v rámci KS boli spolu v čiastke **393 338,53 eur** (17,62% z celkových nákladov KC). V tejto skupine sú náklady na opravy a údržbu, cestovné, náklady na reprezentáciu a ostatné služby:

- náklady na **opravy a udržiavanie** boli **204 797,61 eur** (9,17% z celkových nákladov KC), pričom v materskej ÚJ je to 191 552,35 eur a v dcérskej ÚJ – ZŠsMŠ boli 13 245,26 eur.
- náklady na **ostatné služby** po eliminácii v rámci KC predstavujú **183 566,70 eur** (8,22 %). Náklady na ostatné služby v rámci KC mala v roku 2024 materská ÚJ 163 507,34 a dcérska ÚJ - základná škola s MŠ 20 059,36 eur.

Tretou najvýraznejšou nákladovou skupinou sú **náklady na spotrebované nákupy** – spolu v sume **268 880,79 eur**, čo je **12,05 %** z celkových nákladov KC, z toho náklady na:

- spotrebu materiálu boli v sume 186 044,51 eur (skoro 8,34% z celkových nákladov KC),
- spotrebu energie boli z 82 836,28 eur (3,71 % z celkových. nákladov KC).

Štvrtou významnou nákladovou skupinou sú náklady KC na odpisy, rezervy a opravné položky, spolu v sume **121 253,69 eur** (5,43% z celkových nákladov KC), z toho vyslovene náklady na odpisy sú 31

116 825,39 eur (5,23%), pričom obec vykazuje odpisy v sume 105 552,39 eur a škola 11 273,00 eur. Náklady na rezervy zaznamenala len materská ÚJ v hodnote 4 428,30 eur, čo je 0,20 % z celkových nákladov KC a opravné položky neevidovala ani materská ÚJ - obec ani ZŠsMŠ – dcérska ÚJ.

Náklady na transfery sú v rámci KC v sume **48 653,06 eur**, má ich len materská ÚJ a predstavujú **2,18%** z celkových nákladov obce.

Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť v € v rámci KC predstavujú spolu čiastku **28 575,75 eur** (**1,28%** z celkových nákladov KC), vyšší podiel na nich má materská ÚJ – obec v čiastke 28 445,48 €, škola má len bezvýznamný podiel 130,27 eur.

Finančné náklady v rámci KC sú spolu **18 321,49** (čo je **0,82%** z celkových nákladov KC), pričom ostatné finančné náklady sú v čiastke 11 897,27 eur, z ktorých má vyšší podiel materská ÚJ – obec v čiastke 9 574,58 eur a dcérska ÚJ – škola v sume 2 322,69 €. V tejto nákladovej skupine sa sledujú náklady na poistenie majetku spolu a bankové poplatky. V porovnaní s minulým obdobím sa zvýšili ostatné finančné náklady v KC približne o 4 000,00 €. Náklady na zaplatenie úrokov mala len obec, za rok 2024 činili sumu 6 424,22 eur.

Dane a poplatky v rámci KC po eliminácii boli **spolu 16 666,60 eur** (t. j. **0,75%** z celkových nákladov KC), z toho na obci 15 674,60 eur a na ZŠ s MŠ len 992,00 eur.

7. Ostatné dôležité informácie

7.1 Prijaté granty a transfery

V nasledujúcej tabuľke je prehľad o bežných transferoch a grantoch v členení podľa položiek a zdrojov, ktoré obec v roku 2024 prijala:

Položka /podpol	Zdroj	Názov	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2024 v €
311	71	Grant od ostat. subjektov mimo VS – DPO SR a i.	10 270	10 270,00
		<i>Spolu príjmy z dotácií od subj. mimo VS – KZ 71</i>	<i>10 270</i>	<i>10 270,00</i>
312001	72h	Dotácia z ÚPSVR – BT na pohrebné (Gond.)	80	79,67
312001	111	Dotácia z ÚPSVR – na dávky v hmotnej núdzi	3 600	3 600,00
312001	111	Dotácia zo ŠR pre ZŠ – bežný transfer na podporu výchovy k stravovacím návykom	49 868	49 866,90
312001	111	Dotácia zo ŠR pre MŠ – bežný transfer na podporu výchovy k stravovacím návykom	3 481	3 480,40
312001	111	Dotácia zo ŠR pre MŠ – bežný transfer na výchovu a vzdelávanie	11 276	11 276,00
312001	111	Dotácia na úhradu odmeny skladníka CO	466	465,48
312001	111	Dotácia zo ŠR – účelový BT na pasport MK	5 000	5 000,00
312001	111	Dotácia zo ŠR – BT na voľby prezidenta SR	3 994	3 993,70
312001	¹ BB1,2,3 BB1,2	Dotácia zo ŠR pre ZŠsMŠ - NIVAM	23 562	23 559,82
312001	11UA	Dotácia BT na ubytovanie ukrajinským občanom	305	305,00
			<i>101 632</i>	<i>101 626,97</i>
312002	45	Príspevok z Environmentálneho fondu	2 206	2 205,41
312008	11H	Dotácia z TSK – na obecné oslavy (700. výročie)	1 500	1 500,00

312011	11H	Dotácia z FPU – na nákup kníh do knižnice	1 000	1 000,00
312012	72H	Dotácia – BT z ÚPSVR – na opatrovateľskú službu	33 521	33 520,11
312012	111	Normatívne FP pre ZŠ – dotácia zo ŠR na prenesený výkon štátnej správy v školstve	645 074	645 074,00
312012	111	Nenormatívne FP pre ZŠ – dotácia zo ŠR na vzdelávacie poukazy	3 872	3 872,00
312012	111	Nenormatívne FP – BT na odchodné	4 187	4 187,00
312012	111	Nenormatívne FP – BT pre ZŠ na školu v prírode a lyžiarsky kurz	5 450	5 450,00
312012	111	Nenormatívne FP – dotácia na asistenta učiteľa	49 089	49 089,00
312012	111	Nenormatívne FP – dotácia na špecifiká – podporné opatrenie – na školský podporný tím	2 161	2 161,00
312012	111	Nenormatívne FP – dotácia edukačné publikácie	3 349	3 349,00
312012	111	Nenormatívne FP – odstránenie havarijného stavu podláh v objekte ZŠ	150 000	150 000,00
312012	111	Dotácia zo ŠR na výkon matriky	2 767	2 766,72
312012	111	Dotácia zo ŠR na výkon verejnej správy na úseku životného prostredia	240	239,03
312012	111	Dotácia zo ŠR na register adries (RA)	31	30,80
312012	111	Dotácia zo ŠR na register obyvateľstva (REGOB)	652	651,75
312012	111	Dotácia zo ŠR – voľby do EP	1 910	1 909,60
			907 009	907 005,42
315	71	Účelový BT – dar od fi SaarGumi	200	200,00
			200	200,00
		Príjmy z dotácií a grantov spolu – kódy zdroja 111, 11H, 11UA, 45, 71, 72h, 72H, 1BB1, 1BB2, 3BB1, 3BB2, 1PO1-2	1 019 111	1 019 102,39

Poznámka: Sumy upraveného rozpočtu sú uvádzané v celých eurách, skutočnosť v eurách a centoch

Všetky obcou prijaté bežné granty a transfery v roku 2024 zo štátneho rozpočtu, od subjektov verejnej správy, ako aj od subjektov mimo verejnej správy, zrekapitulované v tabuľke, boli účelovo viazané, obec ich použila v súlade s určeným účelom, okrem tých, ktoré boli presunuté do roka 2025.

7.2 Poskytnuté dotácie z rozpočtu obce

Obec v roku 2024 poskytla dotáciu občianskym združeniam – miestnemu dobrovoľnému hasičskému zboru (DHZ Valaská Belá), Telovýchovnej jednote Štart Krištál Valaská Belá, Rodičovskému združeniu pri Základnej škole s materskou školou vo Valaskej Belej, OZ Javorinka Valaská Belá, OZ DivaBela Valaská Belá, OZ Studenec 1 so sídlom v Považskej Bystrici, Základnej organizácii Zväzu protifašistických bojovníkov Valaská Belá a Základnej organizácii Zväzu zdravotne postihnutých Valaská Belá.

Žiadateľ dotácie Účelové určenie – bežné výdavky – kapitálové výdavky	Poskytnutá dotácia FP v €	Použitý prostriedky v €	Rozdiel (stĺ.2 - stĺ.3) v €
OZ – DHZ Valaská Belá – bežné výdavky	18 291,00	18 291,00	0,00
OZ – TJ Štart Krištál Valaská Belá – bežné výdavky	13 000,00	13 000,00	0,00

OZ – Rodičovské združenie pri ZŠsMŠ Val. Belá – bež. výdavky	1 000,00	1 000,00	0,00
OZ Javorinka Valaská Belá – bežné výdavky	1 200,00	1 200,00	0,00
OZ DivaBela Valaská Belá – bežné výdavky	800,00	800,00	0,00
OZ STUDENEC 1, Považská Bystrica – bežné výdavky	800,00	800,00	0,00
OZ – Základná organizácia SZPB – bežné výdavky	300,00	300,00	0,00
OZ – Základná organizácia SZZP – bežné výdavky	500,00	500,00	0,00
Spolu suma poskytnutých dotácií	35 891,00	35 891,00	0,00

Okrem vyššie uvedených dotácií už nebola z prostriedkov obce v roku 2024 podľa VZN 1/2017 poskytnutá dotácia žiadnej inej právnickej, či fyzickej osobe. Všetky dotácie boli riadne zúčtované do konca daného účtovného obdobia a minuté v súlade s určeným účelom podľa zmluvy.

7.3 Významné investičné náklady a stavebné práce v roku 2024

Stavebné práce a investičné náklady zrealizované v roku 2024:

- **obec**
 - prestavba prevádzkových priestorov - kabín na ihrisku v Škrípove (426 088,90 eur);
 - kúpa pozemkov pod plánovú individuálnu bytovú výstavbu v centre obce (62 330,00 eur);
 - vybudovanie workoutového ihriska v Škrípove (32 247,18 eur)
 - vybudovanie závlahového systému na futbalovom ihrisku TJ v Škrípove (14 269,15 eur);
 - oprava priestorov miestnej knižnice v objekte obecného úradu (23 500,00 eur)
 - realizácia dopravného značenia na miestnych komunikáciách v obci (7 578,00 eur);
 - oprava výtlkov na miestnych komunikáciách (6 000,00 eur);
 - obstaranie motorovej kosačky (3 590,00 eur);
 - obstaranie budovy WC a pozemku pri kultúrnom dome (2 000,00 eur).
- **v rozpočtovej organizácii – Základná škola s materskou školou Valaská Belá**
 - odstránenie havarijného stavu podlahových plôch v objekte základnej školy (150 098,56 eur z dotácie zo štátneho rozpočtu).

7.4 Predpokladaný budúci vývoj činnosti konsolidovaného celku 2025 – 2027

Predpokladané stavebné práce a investičné akcie realizované z finančných zdrojov štátneho rozpočtu a rôznych podporných fondov EÚ, na základe vypracovaných projektov rámci KC v roku 2025 - 2027:

- **obec**
 - vybudovanie multifunkčného ihrisku pri futbalovom ihrisku v Škrípove,
 - rekonštrukcia kotolne v kultúrnom dome a kine;
 - zateplenie obvodových múrov a strechy objektu obecného úradu;
 - prestavba budovy zdravotného strediska na polyfunkčný objekt s bytmi;
 - výmena celej podlahy v oboch miestnostiach kultúrneho domu;
 - kompletná oprava kuchyne a skladu v KD, omaľovanie, výmena okien;
- **rozpočtová organizácia – Základná škola s materskou školou Valaská Belá**
 - zateplenie obvodových múrov budovy základnej školy;
 - zmena vykurovania z tuhého paliva na plynové kúrenie;
 - rekonštrukcia bežeckej dráhy a komplexná úprava okolia školy;

7.5 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec v rámci konsolidovaného celku nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia. Po 31. decembri 2024 nenastali také udalosti, ktoré by si vyžadovali zverejnenie alebo vykázanie v konsolidovanej účtovnej závierke za rok 2024.

Spracovala: Mgr. Elena Obuchová

Ing. Miloš Cúcik
starosta obce

Prílohy:

- Individuálna účtovná závierka: Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky
- Výrok audítora k individuálnej účtovnej závierke
- Konsolidovaná účtovná závierka: Konsolidovaná Súvaha, Konsolidovaný Výkaz ziskov a strát, Poznámky konsolidovanej účtovnej závierky
- Výrok audítora ku konsolidovanej účtovnej závierke
- Dodatok správy audítora o overení súladu výročnej správy s individuálnou a konsolidovanou účtovnou závierkou